

Vidék

Magazin

Country Magazine

Brexit
Mennek vagy maradnak?

Agrár-külkereskedelem
Impozáns adatok

Nemzeti Földügyi Központ
Interjú Nagy Jánossal

Szenegál
Egy virágzó agrárország

A bioetanol-piac
növekedése jó
Magyarországnak

Interjú Reng Zoltánnal

IX. évfolyam | 2019. szeptember • www.videkmagazin.hu
Ára: 2200 Ft | Előfizetőknek: 2000 Ft | Kijelölő: 8 € 36 Lei, 840 Dinar

KEVESEBB CUKOR, TÖBB VITALITÁS! -50 TONNA

SZABADULJ MEG AZ ÉDES TEHERTŐL! 2019-BEN MINIMUM **50 TONNÁVAL CSÖKKENTJÜK** SAJÁT MÁRKÁS TERMÉKEINK CUKORTARTALMÁT. KERESD ŐKET ÁRUHÁZAINKBAN!

A legmagyarabb Habsburg

Van Budapest belvárosában egy palotácskának is beillő ház, ahol valamikor, ha úgy tetszik, hajdanán, egy bizonyos habsburg főherceg is gyakran megfordult. Név szerint Erzherzog Joseph Anton Johann Baptist von Österreich. Érthetőbben József Antal János főhercegről, I. Ferenc osztrák császár, magyar király öccséről van szó. Ő aztán nagyon szerette a magyarokat és nagyon sokat is tett a magyarokért.

Ennek az egykor Budán élt habsburg-magyarok kiemelkedő szerepe volt például Pest kulturális és gazdasági központtá fejlesztésében az 1830-as évekre. Városképi jelentőségű épületek emelésének sorát kezdeményezte. Nevéhez fűződik Pest klasszicista arculata, a Nemzeti Múzeum, a Német Színház, a Gellért-hegyi csillagvizsgáló, a Ludovika Akadémia és több vasútvonal építése. No meg a Városliget rendezése, a Margitsziget parkosítása, az új pesti és lipótvárosi negyed fejlesztése, a műszaki felsőoktatás megerősítése is. Mindemellett jelentős adományokkal támogatta a Nemzeti Múzeumot, a Széchényi Könyvtárat és a Magyar Tudományos Akadémia megalapítását, a művészeteket, a közoktatást és haladó polgári társaságok, egyletek egész sorát.

Egyesek még azt is tudni vélik, hogy ennek a későbbi József nádornak annyira megtetszett Pesten egy terecske, hogy javasolta: kerítsék be és létesítsenek ott egy kisebb Növénykertet. Mégpedig félig-meddig majdnem a 40 hektáros alcsúti arborétuma mintájára, ahová 1825-től telepítette a növényeket,

Schönbrunnból hazatért kertésze segítségével, az akkoriban divatos angolkert rendszerben.

„Ha azt a birkalegelőt, amin három fa volt csak, sikerült 300 új, Magyarországon nem ismert növényfajjal arborétummá varázsolni, ebben a gyönyörű városban hogyan lehetne ezt megcsinálni kicsiben” – érvelt állítólag József nádor. A tervnek pedig nemigen álltak ellen az akkori városvezető urak. Adományozott is József nádor nem egy kitűnő juhart vagy éppen páfrányt a pesti Növénykert javára – hogy a ceruzafenyőről, másik nevén virginiai borókáról, a törökmogyoróról vagy a tujákról ne is beszéljünk –, amit aztán szépen helybe is hozatott. Még kertészemesterét is „kölcson adta” a városnak akkortájt ez az úriember, akit már életében „a legmagyarabb Habsburg” megtisztelő néven is emlegettek.

5. Brexit: mennek vagy maradnak?
Sokkhatás érheti Nagy-Britanniát

15. Jövő évtől nő a bioarány az üzemanyagokban
Jó hír a kukoricatermelőknek

17. A bioetanol-piac növekedése jó Magyarországnak
Interjú Reng Zoltánnal

20. Felkészülten kell reagálni a klímaváltozásra
Kihívás a termőtalajok minőségére

25. Imponzáns agrár-külker adatok
Látványos növekedés

26. Dübörög a Vidékfejlesztési Program
Eredmények és új támogatások

30. Indul a digitális agrár stratégia
Fókuszban a versenyképesség növelése

32. Egészséges partnertalálkozó a Vitafortnál
Mit eszem? Mivel etetek?

38. Stratégiai feladatokat kapott a Nemzeti Földügyi Központ
Interjú Nagy Jánossal

40. Újra lesz balatoni hal
Saját ivadékok

42. Bemutatkozott a Corteva Agriscience
Innováció és inputok a gazdálkodóknak

44. Debrecenben fejlesztett a Kronos AG
Tizenöt milliárdos beruházást adott át az italtöltő és csomagolási berendezés gyártó

46. Érték és Minőség díjat kapott a Gallicoop
A Parlamentben is tarolt a Klasszik pulykamell

47. Alacsony élelmiszerárakkal búcsúzott a nyár
Olcsóbb lett a búza és a kukorica

48. Egy virágzó agrárország: Szenegál
Az agribusiness számos lehetőséget kínál a befektetésre

Alapító-főszerkesztő:
Tóth László Levente

Telefon: +36-30/388-0572

E-mail: videkmagazin@gmail.com

Web: www.videkmagazin.hu

Kiadó:
NEWSPAPERS MEDIA GROUP

Kiadó postacíme:
2001 Szentendre, Pf. 161

Kiadásért felel:
a kiadó vezetője

Szerzők: Fazekas Hunor, Kovács Tímea, Létavértesi Boglárka, Nagy Katalin, Székely Sarolta, Tóth László Levente, Ungvárnémeti Tóth László

Címlapfotó:
Hungrana Kft.

IX. évfolyam
2019. szeptember

ISSN: 2062-4905

Terjeszti: a kiadó

Brexit: mennek vagy maradnak?

Az október 17-18-i állam- és kormányfői tanácskozás fő kérdése a brit EU-tagság megszűnése, azaz a Brexit lesz, amelynek középpontjában – a brit belpolitikai fejlemények tükrében – újabb meghosszabbítás, illetve a rendezetlen kilépésre való felkészülés áll majd. Az Egyesült Királyság az eredeti tervek szerint március végén lépett volna ki az EU-ból, a Brexit jelenleg érvényes határideje azonban – kétszeri halasztás által – október 31.

Induljunk ki a vagabund kinézetű Boris Johnson brit miniszterelnök álláspontjából, amely szerint a brit EU-tagság mindenképpen megszűnik október utolsó napján. Azaz: akár sikerül addig újratárgyalni az előző miniszterelnök, Theresa May által a Brüsszellel tavaly novemberben elért, a londoni alsóház által háromszor is elvetett Brexit-megállapodást, akár nem. A július 24. óta hivatalban lévő Johnson és az általa vezetett konzervatív kormány fokozta is az előkészületek ütemét a megállapodás nélküli Brexitre. Azt is bejelentették, hogy további 2,1 milliárd fontot fordítanak erre a célra, a korábban bejelentett 1,1 milliárd font felett.

De mi is vezetett ide? Korábban Boris Johnson többször is annak a véleményének adott hangot, hogy az ír-északír határellenőrzés visszaállításának elkerülé-

sét célzó tartalékmegoldás – a backstop – „halott”. A backstop-mechanizmus a Brexit feltételrendszerét rögzítő, az EU-val May kormánya által novemberben elért megállapodás legvitatottabb eleme. E megoldás alapján az Egyesült Királyság vámuniós viszonyrendszerben maradna az EU-val, ha nem sikerülne időben olyan szabadkereskedelmi meg-

A JÚLIUS 24. ÓTA HIVATALBAN LÉVŐ JOHNSON ÉS KORMÁNYA FOKOZTA AZ ELŐKÉSZÜLET ÜTEMÉT A MEGÁLLAPODÁS NÉLKÜLI BREXITRE.

állapodást kötni, amely feleslegessé tenné a hosszú évek óta nem létező fizikai határellenőrzés visszaállítását Észak-Írország és az Ír Köztársaság határán. Ez a 499 kilométeres határszakasz lesz az

Írta: Ungvárnémeti Tóth László

Egyesült Királyság és az EU egyetlen szárazföldi vámhatára a Brexit után. A Konzervatív Párt frakciójának keményvonalas Brexit-tábora azonban hallani sem akar erről a backstop-megoldásról, és a londoni alsóház az elmúlt hónapokban háromszor is visszautasította a kilépési megállapodást. Jórészt ez volt az oka annak is, hogy Theresa May távozott a pártvezetői és a miniszterelnöki tisztségből. Johnson nyilatkozatai szerint a backstop-mechanizmus nem képezheti részét a megállapodásos Brexitnek, és mindketten olyan új kilépési egyezmény elérését tűzték ki célként, amelyben ez a megoldás nem szerepel. Az Európai Unió azonban folyamatosan hangoztatta azt az álláspontját, hogy nem lehetséges az 585 oldalas Brexit-megállapodás újratárgyalása, és semmiféle olyan kilépési egyezmény nem képzelhető el, amelynek nem része a backstop-megoldás. Ugyanezen az állásponton van az ír kormány is, és az EU többször is leszögezte, hogy a vitában Írország mögött áll. Politikai és piaci elemzők egybehangzó véleménye szerint mindez jelentősen megnövelte annak a kockázatát, hogy

szabály-módosításokat és szakpolitikai intézkedéseket a kormány már előkészítette. „Az elmúlt években elért eredményeink azt is jelentik, hogy a magyar gazdaság a külső körülmények változásaival szemben is jóval ellenállóbb, ezért a lehetséges rendezetlen brit kilépés sem okozhat jelentős visszaesést” – emelte ki a miniszter.

Az értekezleten folytatódott az euró-zóna-költségvetés fennmaradt kérdéseiről szóló vita, ezen belül a források elosztásának kérdése, amely továbbra is megosztja a tagállamokat. Magyarország továbbra is kitart amellett, hogy a módszertan kialakításánál nemcsak a népességi adatokat, hanem egy-egy ország relatív fejlettségi szintjét is figyelembe kell venni, hogy az arányos és igazságos finanszírozási elvek érvényesülése érdekében a számításokba az egy emberre jutó GDP-adatokat is be kell vonni – hangsúlyozta a magyar pénzügyminiszter.

Amennyiben Varga Mihály Brexittel kapcsolatos jóslata beteljesedne, a magyar gazdaság nem zökkenne meg túlságosan egy rendezetlen, azaz megállapo-

dig 2013, illetve 2009 óta nem látott mélypontra süllyedtek a múlt hónapban. A Moody's elemzése arra utal, hogy az IHS Markit pénzügyi-gazdasági adatszolgáltató csoport és a brit gazdasági ágazatok beszerzési aktivitását mérő intézet (Chartered Institute of Procurement & Supply, CIPS) közös felmérése szerint a brit gazdaság feldolgozó szektorának szezonális kiigazítással számolt beszerzési menedzser-indexe augusztusban meredeken, az előző havi 48-ról 47,4-re, az építőipar BMI-jelzőszáma 45,3-ról 45,0-re süllyedt. Az 50 alatti BMI-indexek a vizsgált szektorok aktivitásának gyengülésére utalnak, vagyis a brit feldolgozó- és építőipari mutatók egyaránt a két ágazat kibocsátásnak visszaesését jelzik, ráadásul hónapok óta.

A szolgáltatásokkal együtt számolt összágazati brit BMI-index augusztusban 49,7 volt, vagyis nemzetgazdasági átlagban a brit gazdaság mindegyik fő ágazatának aktivitása csökkent a múlt hónapban. Az IHS Markit számításai szerint mindez együtt arra vall, hogy a brit hazai össztermék a harmadik negyedév eddigi szakaszában 0,1 százalékkal csökkenhetett. Ha a harmadik negyedév egészében is negatív lesz a GDP-növekedés, az azt jelentené, hogy a brit gazdaság technikai recesszióba került. A második negyedévben ugyanis a brit statisztikai hivatal előzetes becslése alapján a brit GDP-érték 0,2 százalékkal csökkent az előző három hónaphoz mérve, és a konszenzusos meghatározás alapján, ha két egymást követő negyedévben csökken a hazai össztermék, az adott gazdaság recesszióban van.

Colin Ellis, a Moody's európai hitelminősítési ügyekért felelős ügyvezetője, a fentebb idézett új Brexit Monitor tanulmány társszerzője az elemzéshez fűzött kommentárjában kiemelte, hogy a brit GDP-érték 2012 óta először csökkent az idei második negyedévben. Ellis szerint a Moody's véleménye az, hogy ha az Egyesült Királyság megállapodás nélkül, rendezetlen módon lép ki az EU-ból, akkor a brit gazdaság jelentős kibocsátási veszteségeket szenvedne, és e vesz-

A BREXIT KÖVETKEZTÉBEN SZÜKSÉGESSÉ VÁLÓ MAGYARORSZÁGI JOGSZABÁLY-MÓDOSÍTÁSOKAT A KORMÁNY MÁR ELŐKÉSZÍTETTE.

Nagy-Britannia a Brexit jelenleg érvényes október 31-i határnapján rendezetlenül, megállapodás nélkül lép ki az EU-ból.

Magyarország érdeke, hogy az Egyesült Királyság rendezett és szabályozott keretek között lépjen ki az Európai Unióból, ugyanakkor a szigetország megállapodás nélküli kilépésére is fel kell készülni – hangsúlyozta Varga Mihály pénzügyminiszter az euróövezeti országok pénzügyminisztereinek (Eurogroup) kibővített tanácskozásán Helsinkiben. Hozzátette: a októberi uniós csúcsig a kilépési megállapodás újratárgyalására nincs érdemben sem mód, sem pedig igény az EU részéről. Varga Mihály elmondta: a Brexit következtében szükségessé váló magyarországi jog-

dás nélküli brit kilépés következtében. Milyen hatása lenne azonban ennek a szigetország gazdaságára nézve?

A hitelminősítők borúlátók

A legfrissebb hitelminősítői helyzetértékelések szerint jelentős és nem ledolgozható, tartóssá váló teljesítményvesztéseket okozna a brit gazdaságban, ha az Egyesült Királyság rendezetlen módon távozna az EU-ból.

A Moody's Investors Service Londonban ismertetett új Brexit Monitor tanulmánya kiemeli, hogy a brit hazai össztermék (GDP) máris csökkent az idei második negyedévben, a brit feldolgozóipar és az építőipar aktivitását mérő szektorszintű beszerzésimenedzser-indexek (BMI) pe-

teségek tartóssá válnának. A Moody's tanulmányában szereplő grafikus kimutatás szerint a ház azzal számol, hogy megállapodás nélküli Brexit esetén az éves brit GDP-érték 2022 végére nem érné el a 2100 milliárd fontot, szemben a cég legutóbbi alapeseti előrejelzésében arra az évre szereplő, 2150 milliárd fontot meghaladó értékkel.

Egy másik nemzetközi hitelminősítő, a Fitch Ratings közölte, hogy a Brexit-folyamatot övező bizonytalanság miatt rontotta a brit gazdaság ideai növekedésére szóló prognózisát: a cég az általa eddig várt 1,4 százalékos helyett már csak 1,1 százalékos brit GDP-növekedéssel számol 2019 egészében. A hitelminősítő hangsúlyozta: ez az alapeseti prognózis is arra a feltételezésre épül, hogy sikerül elkerülni a megállapodás nélküli Brexitet.

A cég számításai szerint rendezetlen kilépés esetén a brit hazai össztermék már az ideai negyedik negyedévben meredeken zuhanna, és ebben az esetben a brit gazdaság egész éves ideai növekedési üteme nem haladná meg a 0,8 százalékos. A Fitch új prognózisa szerint a forgatókönyv megvalósulása esetén a brit hazai össztermék 2020-ban 1,4 százalékkal csökkenne, vagyis a brit gazdaság a jövő év egészét recesszióban töltene. A Fitch Ratings felidézi, hogy a nyáron összeállított előző előrejelzésében még 1,5 százalékos brit gazdasági növekedés szerepelt 2020-ra. A cég modellszámításai szerint megállapodás nélküli Brexit esetén a brit GDP-érték a következő két évben több mint 3 százalékkal maradna el attól a szinttől, amelyet rendezett kilépést feltételezve a brit gazdaság ebben az időtávlatban elérhetne.

„Halvány reménysugár”

A Brit Iparszövetség (CBI) vezetője szerint „halvány reménysugár” az üzleti szektor számára az a törvény, amely elvben lehetetlenné teszi, hogy az Egyesült Királyság október végén megállapodás nélkül lépjen ki az unióból. Carolyn Fairbairn, a CBI vezérigazgatója egy

nyilatkozatában azt közölte: a brit üzleti vállalkozások zöme az október 31-i Brexit-határidő meghosszabbítását támogatja, mivel közismert, hogy milyen károkat okozna a megállapodás nélküli kilépés az EU-ból.

A legnagyobb brit ellenzéki erő, a Munkáspárt által kezdeményezett, Boris Johnson konzervatív párti miniszterelnök által hevesen ellenezett indítványt 327-299 arányban hagyta jóvá az alsóház. A jogszabály lényege az, hogy ha október 19-éig a parlament nem járul hozzá egy új Brexit-megállapodáshoz, és ahhoz sem, hogy a brit EU-tagság megállapodás nélkül szűnjön meg, Johnsonnak kezdeményeznie kell az EU-nál a kilépés elhalasztását három hónappal, vagyis 2020. január 31-ig.

A Brit Iparszövetség többször is arra figyelmeztetett, hogy a megállapodás nélküli kilépés az EU-ból már rövid távon súlyos fennakadásokat, hosszú távon pedig súlyos versenyképességi károkat okozna Nagy-Britanniának. A szervezet becslése szerint például a vámterhek, amelyek egyik napról a másikra megjelenének az EU-val folytatott kereskedelemben a rendezetlen kilépés esetén, 20 milliárd font (7300 milliárd forint) többletköltséggel terhelnék meg a brit vállalati szektort. Az iparszövetség vezetője szerint 150 ezer brit vállalatnak nincs infrastruktúrája a hirtelen megjelenő vámterhek kezelésére.

Carolyn Fairbairn, a CBI vezetője legutóbb azzal kongatta meg a vészharangot, hogy azt mondta: amíg nincs megállapodás a kilépés feltételrendszeréről, a brit vállalatoknak fontmilliárdokba kerül a felkészülés a megállapodás nélküli Brexitre, és ezt a pénzt a termelő beruházásoktól vonják el. A CBI vezérigazgatója szerint a külföldi befektetők is már megkérdőjelezzik, hogy Nagy-Britannia stabil, az üzleti tevékenységre nyitott ország. Carolyn Fairbairn

hangsúlyozta: a Brexit halasztásának mindennek előtt azt a célt kell szolgálnia, hogy megakadályozza a Nagy-Britanniában kialakult politikai válság gazdasági válsággá fajulását. A CBI szerint

sem az Egyesült Királyság, sem az

Európai Unió nincs felkészül-

ve arra, hogy október 31-én,

a Brexit jelenleg érvényes

határnapján megállapo-

dás nélkül szűnjön meg a

brit európai uniós tagság.

A CBI nemrégiben közlé-

tett felhívásában közölte: a

megállapodás nélküli kilé-

pés az EU-ból már rövid távon

súlyos fennakadásokat, hosszú

távon súlyos versenyképességi káro-

kat okozna a brit üzleti szektorban.

Állásfoglalásában a Brit Iparszövetség

a megállapodás nélküli Brexit várható

legsúlyosabb következményeinek eny-

hítésére szolgál tanácsokkal, amelyeket

a brit kormány, az Európai Bizottság,

az európai uniós tagországok és a vál-

lalatok által készített tervek összesítése

alapján állított össze. „Noha a vállala-

tok már így is milliárdokat költöttek a

megállapodás nélküli kilépésre való

felkészülésre, még mindig gátolják őket

a homályos útmutatások és menetren-

dek, a költségek és a Brexit sokrétűsége”

– fogalmazott a CBI. Hozzáteve, hogy a

nagyobb vállalatoknak – különösen az

olyan szabályozottan működő területe-

ken tevékenykedőknek, mint a pénzügyi

szolgáltatások – jól átgondolt terveik

vannak, a kisebb vállalkozások viszont

kevésbé felkészültek. A Brit Iparszövet-

ség szerint a megállapodás nélküli ki-

lépés csaknem a teljes brit gazdaságban

fennakadásokat okozna.

A brit kormány egyik szóvivője a jelen-

tésre reagálva hangsúlyozta, hogy Boris

Johnson hivatalba lépése óta a kabinet

fokozta a megállapodás nélküli Brexitre

való felkészülés ütemét, és Sajid Javid

pénzügyminiszter megerősítette, hogy

az ehhez szükséges minden anyagi

eszköz rendelkezésre áll majd. Michael

Gove vezetésével hetente kétszer ülése-

zik a rendezetlen kiválás következmé-

nyeire való felkészüléssel foglalkozó

csoport. A brit kormány pedig – bár to-

vábra is igyekszik megállapodásra jutni az Európai Unióval – „nagyon is valószínűnek” tartja a megállapodás nélküli Brexitet.

A minap a brit kormány hivatalos előrejelző intézete is felhívta a figyelmet a rendezetlen Brexit gazdasági kockázataira. A kormány számára költségvetési és makrogazdasági előrejelzéseket készítő, de független elemzőműhelyként működő szervezet, az Office for Budget Responsibility (OBR) 300 oldalas helyzetértékelésében felvázolt egy költségvetési stresszhelyzeti forgatókönyvet is a brit EU-tagság megállapodás és átmeneti időszak nélküli megszűnésének reálgazdasági hatásairól. A tanulmány szerint rendezetlen Brexit esetén a brit gazdaság már az idei negyedik negyedévtől egy évig tartó recesszióba kerülne, és a recesszió teljes időtartamában a hazai össztermék (GDP) 2,1 százalékkal csökkenne reálértéken. Az OBR stresszhelyzeti forgatókönyve szerint megállapodás és átmeneti időszak nélküli kilépés esetén az üzleti szektor beruházásainak értéke az idén 2,1 százalékkal, 2020-ban már 8 százalékkal zuhanna éves összevetésben.

Megtorpant a brit gazdaság

A legfrissebb mérőszámok szerint hétévi mélypontra lassult a brit gyárilipar aktivitása, nem kis részben a Brexitet övező bizonytalanságok hatására. Az augusztusi aktivitási adat 85 havi mélypont: a gyáripari mérőszám 2012 júliusa óta nem volt ennyire alacsony. Az adatsort ismertető IHS Markit a felméréshez fűzött elemzésében kiemelte, hogy a brit feldolgozószektor új export-megrendeléseinek értéke szintén több mint hét éve nem mért ütemben zuhant a múlt hónapban. Az ismertetés szerint a globális kereskedelmi feszültségek és a világ gazdasági növekedés lassulása mellett a vizsgálatba bevont vállalatok mindegyike megnevezte a Brexit-folyamatot kísérő bizonytalanságokat is a külföldi kereslet visszaesésének okai között. A vállalatok arról is beszámoltak, hogy egyes európai uniós vásárlók a Brexit miatt már hozzákezdtek beszállítói hálózatuk átren-

dezéséhez, úgy, hogy az elkerülje Nagy-Britanniát.

Az IHS Markit számításai szerint a legújabb kibocsátási BMI-mérőszám a brit feldolgozószektor teljesítményének 2 százalékos visszaesésére vall negyedéves kivetítésben. A legutóbbi mérések szerint a brit gazdaság egészének kibocsátása is csökken. A brit statisztikai hivatal (ONS) augusztusban közzétett első becslése alapján a brit hazai össztermék (GDP) az idei második negyedévben 0,2 százalékkal csökkent az első három hónapban mért 0,5 százalékos növekedés után. Ez szintén csaknem hét éve nem mért mélypont: a brit gazdaság bruttó teljesítménye legutóbb 2012 utolsó negyedévében csökkent, szintén 0,2 százalékkal. A második negyedévi GDP-adat még nem jelenti azt, hogy a brit gazdaság recesszióban lenne. A konszenzusos meghatározás alapján ugyanis akkor kerül egy gazdaság recesszióba, ha két egymást követő negyedévben csökken a GDP-érték. A recesszió veszélyére azonban hivatalos előrejelző intézetek is felhívták a figyelmet, különösen rendezetlen Brexit esetére.

Csaknem hét éve először csökkent hát a brit GDP negyedéves összehasonlításban: 2019 második negyedévében 0,2 százalékkal csökkent a mutató az előző negyedévhez képest, amikor még 0,5 százalékos bővülést mértek, ugyancsak negyedéves összevetésben. Szakértők szerint a brit statisztikai hivatal (ONS) adata alapján tovább nőtt a veszélye annak, hogy a gazdaság recesszióba fordulhat, amelynek esélyét a brit jegybank a legutóbbi inflációs jelentésében egyharmadosra becsülte. A brit hazai össztermék elsősorban a feldolgozóipari aktivitás és az építőipar gyengülése miatt csökkent a statisztikai hivatal tájékoztatása szerint, és a szolgáltató szektor is gyengélkedett. A szakértők nem számítottak a GDP csökkenésére, a konszenzus szerint stagnálást vártak.

Éves összevetésben a GDP 1,2 százalékkal nőtt, ez is jóval gyengébb az előzetesen vártnál. A tavalyi második negyedévben még 1,8 százalékos bővülést

mérték éves összehasonlításban. Ez év első negyedévében is még jelentősen gyorsult a brit gazdaság növekedése. Ebben valószínűleg része volt a készlet-felhalmozásnak is a brit európai uniós tagság megszűnésének, azaz a Brexitnek a folyamatát övező bizonytalanság közepette. A brit statisztikai hivatal adatai szerint a felhalmozás csökkent a második negyedévben, és a negyedéves GDP csökkenésének oka részben az is, hogy több autógyártó áprilisra hozta előre évi rendszeres leállítását a Brexitre való felkészülés jegyében.

Az adatokra reagálva Sajid Javid pénzügyminiszter rámutatott, hogy a világ-gazdaság egésze nehéz időszakon megy át, sok országban csökken a bővülés. A brit gazdaság alapjai azonban erősek, a keresetek nőnek, a foglalkoztatottság rekordszinten van, és összességében a német, az olasz és a japán gazdaságnál gyorsabb növekedésre számítanak – hangoztatta. A kormány pedig eltökélt abban, hogy biztonságot teremtsen a vállalkozások és az emberek számára a Brexittel kapcsolatban, ezért is tette egyértelművé, hogy az Egyesült Királyság minden körülmények között kilép az Európai Unióból október 31-én.

A negyedéves csökkenés hírére a font vesztett értékéből a dollárral és az euróval szemben. A szeptemberrel záruló harmadik negyedév GDP-adatairól szóló előzetes becslést november 11-én, tehát csak a Brexit jelenleg érvényes határnapja után teszik közzé, így csak akkor derül ki, hogy átmeneti visszaesésről van-e szó vagy recesszióba kerül a gazdaság.

Sokkhatástól óv a jegybank

Azonnali sokkhatást okozna a brit gazdaságban a brit európai uniós tagság megállapodás nélküli megszűnése a brit jegybank, a Bank of England kormányzója szerint. Mark Carney a BBC rádió közéleti 4-es csatornájának Today című politikai magazinprogramjában arra figyelmeztetett, hogy a megállapodás nélküli Brexit esetén többek között emelkednének az üzemanyag- és az élelmi-

szerárak, a font pedig veszítene értékéből a főbb devizákkal szemben. Felhívta a figyelmet arra, hogy a kereskedelmi kapcsolatok átalakulásával csökkennének a reálkeresetek.

A Bank of England kormányzója visszatartotta az arról szóló vádakait, hogy a jegybank túlságosan borúlátó volt az idei és a jövő évi brit gazdasági növekedésről szóló előrejelzéseiben. A jegybank 2019-re és 2020-ra is a bruttó hazai termék 1,3

„nagyon nagy és rendkívül jövedelmező” iparágak válnának ráfizetessé. A jegybank kormányzója hangsúlyozta, rendkívül nehéz döntéseket kell meghozni, amelyeknek súlyos következményei lehetnek a gazdaságra, különösen az autóipari, az élelmiszeripari és a vegyipari cégekre.

A brit költségvetési hivatal szerint is recesszióba kerülne a brit gazdaság, ha Nagy-Britannia rendezetlen módon

AZONNALI SOKKHAJÁT OKOZNA A BRIT GAZDASÁGBAN A BRIT EURÓPAI UNIÓS TAGSÁG MEGÁLLAPODÁS NÉLKÜLI MEGSZŰNÉSE.

százalékos bővüléséről szóló becslést tett közzé. Előző, májusi jelentésében még 1,6, illetve 1,5 százalék szerepelt. Az előrejelzés arra a forgatókönyvre vonatkozik, amelyben az Egyesült Királyság rendezett úton, megállapodással válik ki az Európai Unióból október 31-én, a Brexit jelenleg érvényes határnapján.

Mark Carney a BBC-nek azt mondta, „számottevő valószínűsége” van annak, hogy nem sikerül megállapodást elérni az EU-val. Ez pedig alapvető változásokat hozna az Európába irányuló exportban és az onnan érkező importban, és

lép ki az EU-ból. A brit kormány számára hivatalos költségvetési és makrogazdasági előrejelzéseket készítő, de független elemzőműhelyként működő szervezet, a fentebb már említett OBR tanulmánya szerint rendezetlen kilépés esetén „stressz esetén” 2021 közepére a brit GDP-érték már 4 százalékkal lenne alacsonyabb reálértéken a cég alapeseti előrejelzésében arra az időpontra valószínűsített szintnél.

Az elemzőközpont szerint megállapodás és átmeneti időszak nélküli kilépés esetén az üzleti szektor beruházásai-

Mark Carney

nak értéke az idén 2,1 százalékkal, 2020-ban már 8 százalékkal zuhanna éves összevetésben. E forgatókönyv megvalósulása évente 30 milliárd fonttal (11 ezer milliárd forinttal) emelné az államháztartás tőkepiaci finanszírozási igényét a 2020-2021-es pénzügyi évtől kezdve, és ennek következményeként 2023-2024-re az alapeseti előrejelzésnél 12 százalékkal magasabb lenne a nettó GDP-arányos államadósság-ráta. A lakóingatlan-árak

A LAKÓINGATLAN-ÁRAK A 2021 KÖZEPÉIG TERJEDŐ IDŐSZAKBAN ÁTLAGOSAN CSAK NEM 10 SZÁZALÉKKAL ZUHANNÁNAK.

a 2021 közepéig terjedő időszakban átlagosan csaknem 10 százalékkal zuhannának – áll az OBR tanulmányában.

Ám nem véletlenül rángatta a harangkötelet Mark Carney is. Az elmúlt időszakban készültek az OBR modellszámításainál sokkal súlyosabb következményeket felvázoló stresszhelyzeti forgatókönyvek is megállapodás nélküli Brexit esetére. A Bank of England erről összeállít-

tott legutóbbi tanulmányában közölte: a teljesen szabályozatlan Brexitre kidolgozott szélsőséges stresszhelyzeti szimulációs modelljei arra vallanak, hogy a brit hazai össztermék e forgatókönyv-változat esetén a belátható előrejelzési távlatban 8 százalékkal zuhanna. A brit jegybank elemzői hangsúlyozták, hogy ez nem alapeseti előrejelzés. Kiemelték ugyanakkor, hogy a legszélsőségeesebb stresszhelyzeti forgatókönyvükben szereplő 8 százalékos GDP-zuhanás összeomlásszerű recesszió lenne, sokkal súlyosabb, mint amelyet a brit gazdaság a tíz évvel ezelőtti pénzügyi válság alatt átélt. A brit hazai össztermék értéke a válság előtti utolsó csúcspont és az akkori ciklus mélypontja között összesen 6,25 százalékkal zuhant.

A tudat, ha hasad

Meg kell hagyni, azért érdekes fickó ez a Carney. A Bank of England ugyanis nem sokkal korábban pénzügyi stabilitási jelentésében azt is közölte, hogy a brit

bankrendszer elviselné a rendezetlen kilépést. A brit jegybank ebben a jelentésben felidézti a korábbi stressztesztjében alkalmazott szimulációs forgatókönyvet, amelyben az szerepel, hogy a brit hazai össztermék (GDP) 4,7 százalékkal zuhan, a munkanélküliségi ráta 9,5 százalékra emelkedik, a lakóingatlan-árak 33 százalékkal, az üzleti ingatlanoké 40 százalékkal esik, és a brit befektetési eszközök kereslete hirtelen elapad. A szimulációs modellben szerepel az is, hogy a világgazdasági szintű GDP-érték vásárlóerő-paritáson mérve 2,4 százalékkal, a kínai hazai össztermék 1,2 százalékkal esik vissza a stresszhelyzeti forgatókönyv első évében. Ebben a környezetben a font árfolyamindexe 27 százalékkal zuhan, miközben a jegybanki alapkamat 4 százalékra emelkedik a jelenlegi, 0,75 százalékról.

A Bank of England hivatkozott pénzügyi stabilitási jelentése szerint a brit bankrendszer egy ilyen súlyos piaci felfordulást is képes lenne elviselni. A kimutatás szerint ugyanis rendszerszinten több

mint ezermilliárd font (362 ezer milliárd forint) magas minőségű likvid eszközállomány áll a bankok rendelkezésére, és ebből hosszú hónapokig fedezni tudnák lejáró kötelezettségeiket anélkül, hogy nagybani bankközi finanszírozáshoz vagy külföldi devizapiaci forrásokhoz kellene hozzáférniük. A jegybanki jelentés szerint a brit bankrendszer még azt a gazdasági sokkot is képes lenne elviselni, ha a rendezetlen Brexit legrosszabb stresszhelyzeti forgatókönyvével egy időben a fenyegető protekcionista intézkedések miatt a világgazdasági növekedés hirtelen lassulásnak indul.

Megállapítja ugyanakkor azt is a Bank of England, hogy a megállapodás nélküli kilépés érzékelhető valószínűsége az év eleje óta nőtt, és fennáll az érdemi kockázata annak, hogy a brit gazdaságban egy ilyen Brexit-forgatókönyv felfordulást okoz. A tanulmány szerint azokon a piacokon, amelyek különösen függenek a külföldi befektetésektől – például a kereskedelmi hasznosítású ingatlanok piaca –, a Nagy-Britanniába áramló befektetési tőke értéke az idei első negyedében messze elmaradt a korábbi évek szintjétől. A brit üzleti ingatlanpiacra 2019 első három hónapjában 38 százalékkal kevesebb bruttó külföldi tőkebefektetés érkezett a 2018-ban mért átlagos negyedéves tőkebeáramlási értéknél, és a befektetési érték visszaesését a kereskedelmi ingatlanok átlagosan 0,7 százalékos árcsökkenése kísérte – áll a Bank of England jelentésében.

Mark Carney, a Bank of England kormányzója egy londoni üzleti rendezvényen ugyanakkor azt mondta, hogy a Brexitről döntő, 2016-ban tartott népszavazás óta nem nőtt, sőt az elmúlt egy évben 3,7 százalékkal visszaesett a brit gazdaságban végrehajtott üzleti beruházások értéke. (Azaz a Brexit körüli bizonytalanságok a brit reálgazdaság egészében is már jelentősen terhelik a beruházási aktivitást – a szerk.). Carney szerint a brit gazdaság beruházási szempontból drámaian alulteljesítő történelmi és térségi összehasonlításban egyaránt. A brit üzleti szervezetek előrejelzései szerint pedig ez az idén sem lesz másképp. A Brit Kereskedelmi Kamarák

szövetségének (BCC) prognózisa szerint a brit üzleti szektorban végrehajtott beruházások értéke az idei év egészében 1,3 százalékkal csökken. Ez jelentősen rontott becslés, a kamarai szervezet előző előrejelzése ugyanis az üzleti beruházások idei értékének 1 százalékos visszaesését valószínűsítette.

A BCC szerint továbbá a font meredek gyengülését és az infláció jelentős gyorsulását okozhatja, ha Nagy-Britannia megállapodás nélkül, rendezetlenül lép ki az EU-ból. Ez pedig tovább nehezítené az üzleti szektor és a háztartások pénzügyi helyzetét.

Munkát vállalni nem kell félnetek jó lesz...

Fentiekhez hasonló, ellentmondásosak hírek keringenek a brit munkaerőpiacról is. Miközben a munkanélküliség csúcsokat dönt, erős keresletről készült felmérés a szigetországbeli munka frontján.

A brit statisztikai hivatal (ONS) adatai szerint mindenesetre négy és fél évtizede nem mért mélypontra süllyedt a munkanélküliség Nagy-Britanniában: a májusban zárult három hónapban átlagosan 3,8 százalék volt az állástalanok aránya. Ez az 1974 decemberében véget ért három hónap óta a legalacsonyabb szint. A foglalkoztatottsági ráta a 16-64 év közötti gazdaságilag aktívak korcsoportjában jelenleg 76 százalék. A kimutatás szerint a márciustól májusig terjedő időszakban átlagosan 32,75 millió ember dolgozott a 16 éven felüli korosztály tagjai közül, 354 ezerrel többen, mint egy évvel korábban. A vizsgált időszakban 1,29 millió volt a bejegyzett munkanélküliek száma, 116 ezerrel kevesebb, mint egy éve, és 820 ezerrel kevesebb, mint öt évvel ezelőtt.

Londoni pénzügyi elemzők szerint azonban a kedvező foglalkoztatottsági helyzet a brit gazdaság folyamatosan romló növekedési teljesítménye miatt aligha lesz fenntartható hosszú távon. Pablo Shah, az egyik tekintélyes londoni gazdasági-pénzügyi elemzőműhely, a Centre for Economics and Business Research (CEBR) brit gazdasági folyama-

tokkal foglalkozó vezető közgazdásza a friss foglalkoztatási adatok ismertetése utáni gyorslemzésében kiemelte: a betöltetlen állások száma a brit gazdaságban a júniusban zárult három hónapban 821 ezerre csökkent a november-januári időszak 861 ezres átlagáról, és ebből az következik, hogy a munkaerő-kereslet is csökkenésnek indulhat.

A CEBR elemzője emlékeztetett arra, hogy mindemellett a brit gazdaság termelékenységére is visszaesett 0,2 százalékkal az idei első negyedében a tavalyi utolsó három hónaphoz mérve, ráadásul ez volt a harmadik olyan negyedév egymás után, amelyben csökkent az óránkénti munkavégzésre számolt átlagos kibocsátási érték. A szakértő közölte: mindezt egybevetve a CEBR azzal számol, hogy a munkanélküliségi ráta 2020-ban 4 százalékra emelkedik vissza, a brit gazdaság növekedésének várható lassulásával párhuzamosan. Más nagy londoni házak szerint a legutóbbi aktivitási adatok arra vallanak, hogy a brit gazdaság teljesítménye máris csökken. Chris Williamson, az IHS Markit üzleti főközgazdásza az adatokat kommentálva közölte: a cég számításai szerint az új aktivitási adatok a brit GDP-érték 0,1 százalékos második negyedévi visszaesésére utalnak. Williamson hangsúlyozta, hogy a brit gazdaság teljesítménye 2016 júliusa, a brit EU-tagság megszűnéséről, a Brexitről döntő népszavazás utáni hónap óta első ízben csökken.

A brit európai uniós tagság megszűnését övező bizonytalanságok ellenére ugyanakkor erős a munkaerőpiaci kereslet Nagy-Britanniában egy felmérés adatai szerint. A brit emberierőforrás-menedzserek legnagyobb szakmai szövetsége, a Chartered Institute of Personnel and Development (CIPD) és a világ legnagyobb humánerőforrás-szolgáltatója, az Adecco brit csoportja több mint 2100 vállalkozásra kiterjedő felmérése szerint a munkáltatók többsége egyelőre nem változtatott a létszámbővítéssel vagy az elbocsátásokkal kapcsolatos tervein. A bizonytalan gazdasági kilátások azonban valamennyire mégiscsak kezdik éreztetni hatásukat,

mert a Brexit október 31-i határidejének közeledtével kisebb arányban készülnek létszámbővítésre a cégek az év utolsó három hónapjában – derült ki a kutatásból.

„A munkaerő iránti kereslet továbbra is erős, és mivel bőségesen áll rendelkezésre az Európai Unión kívüli országokból érkező munkaerő, sok vállalkozásnak nem okozott gondot az álláshelyek betöltése” – idézte a CIPD egyik vezető elemzőjét a Financial Times című lap. A felmérés alapján a legtöbb szektorban továbbra sem aggódnak a munkáltatók a toborzás miatt, és csak kisebb részben vélekedtek úgy, hogy nehezebbé vált a munkahelyek betöltése az elmúlt évben. A kutatásból kiindulva a közepes vagy magas képzettséget igénylő üres álláshelyek száma nagyjából változatlan maradt a közelmúltban. Ez a CIPD szerint valószínűleg az EU-n kívüli jelentkezők számának növekedésével magyarázható. Tavaly például az orvosok és az ápolók esetében enyhítettek a vízumkorlátozásokon. Az alacsonyan képzett munkaerő esetében azonban csökkent a jelentkezők száma, a tavalyi húszról 16-ra. Ez a szakértő szerint az európai uniós társországo kból érkező bevándorlók csökkenő számára vezethető vissza.

Brexit-árvák Hollandiában, a németek tartják magukat

Immáron csaknem száz vállalat telepedt le Hollandiában az Egyesült Királyság tervezett európai uniós kiválása miatt – közölte a külföldi beruházásokkal foglalkozó hágai kormányügynökség (NFIA). A szervezet arról számolt be, hogy a 98 cég mintegy fele a szigetszágból költözött át, a többi pedig ázsiai, amerikai belépő az EU piacára, amelyek az Egyesült Királyság helyett választották Hollandiát. Előbbiek közé tartozik például a Norinchukin japán befektetési bank, a TVT médiavállalat, valamint a MarketAxess és az Azimo pénzügyi szolgáltató. Az értékelés szerint emellett további 325, főleg pénzügyi, információtechnológiai, egészségügyi, illetve média- és marketingvállalat fontolgatja az áttelepülést, tartva attól, hogy a Brexittel

piacot veszítenek Európában. Ezek közül sokak döntése várható már a következő hónapokban.

„A növekvő bizonytalanság és a rendezetlen kiválás egyre növekvő esélye nagy nyugtalanságot kelt” – mondta Jeroen Nijland, az NFIA szakértője. „Ez az oka annak, hogy több és több vállalat érdeklődik egy lehetséges új hollandiai székhely létrehozása iránt” – tette hozzá, rámutatva, hogy egy kisebb irodát sokkal könnyebb elköltöztetni, mint mondjuk egy gyártóüzemet vagy egy adatközpontot. A tavalyi év végéig letelepülő hatvan cég nagyjából 2500 munkahelyet teremtett Hollandiában a friss adatok szerint. Az ország elsősorban Németországgal, Franciaországgal, Belgiummal és Írországgal van versenyben ezen a téren.

Brexit ide vagy oda, a hivatalos értékelések szerint a német nemzetgazdaság, Európa legnagyobb gazdasága nem tart markáns recesszió felé a második negyedévi 0,1 százalékos GDP-csökkenés ellenére sem, ámbar nem észlelhetők még egy kedvező fordulatra utaló makrogazdasági jelek sem a berlini szövetségi gazdasági minisztérium jelentése szerint. A német gazdaság az április-júniusi második negyedévben negyedéves bázison 0,1 százalékos csökkenést mutatott és az időközben megjelent friss makrogazdasági adatok sem adnak okot bizakodásra, hogy a július-szeptemberi negyedévben ne legyen ismét negatív a negyedéves növekedési mutató, azaz el lehessen kerülni a technikai recessziót. A bruttó hazai termék (GDP) két egymást követő negyedévben negyedéves bázison bekövetkező csökkenését a közgazdaságtan technikai recesszióként kezeli.

„A német gazdaság gyenge fázisba jutott” – mutatott rá a minisztérium jelentése, megjegyezve, hogy „nagyobb mértékű lassulásra, illetve kifejezett recesszió bekövetkezésére viszont egyelőre nem kell számítani. A mutatók alapján azonban egyelőre jobbra sem fognak fordulni a dolgok”. A német gazdasági növekedést az exportorientált feldolgozóipar

KIKOSARAZTA A HONKONGI TŐZSDÉT A LONDONI

Visszautasította a Londoni Értéktőzsde (LSE) igazgatósága a hongkongi tőzsdét üzemeltető cég vételi ajánlatát. A Hong Kong Exchanges and Clearing Limited (HKEX) az LSE vezetése és a piac számára is váratlanul részvényes és készpénzes ajánlatot tett a londoni tőzsde teljes felvásárlására. A részvényenként 83,61 fontos ajánlat 32 milliárd fontra (12 ezer milliárd forintra) értékelné az LSE-t. A napokban a Londoni Értéktőzsde anyavállalatának részvénye a londoni tőzsdén 75,14 fontot ért. A jelentős ajánlati prémium ellenére az LSE igazgatósága a HKEX vezetésének küldött határozott hangvételű levélben közölte, hogy egyhangú döntéssel visszautasította az ajánlatot. Az indoklás szerint az LSE igazgatótanácsa nem látja, hogy milyen stratégiai előnyöket kínál a HKEX, miközben a HKEX és a hongkongi kormányzat közötti kapcsolatrendszer is „bonyolítja a helyzetet”. „Egyszerűen nem hiteles” a HKEX azon álláspontja, hogy a tranzakció végrehajtása gyors és garantált lenne – áll a levélben. A londoni tőzsde igazgatótanácsa közölte: az engedélyezési eljárás kimerítő lenne, és a tranzakció jóváhagyásában kulcsszerepet betöltő szervek támogatása erősen bizonytalan. Az LSE vezetése az elutasító döntés okai között említi azt is, hogy a hongkongi tőzsdevállalat az ár háromnegyedét HKEX-részvényekkel fizetné, és a londoni értéktőzsde igazgatóságának megítélése szerint ez a tény az ajánlat értékét önmagában bizonytalanná teszi. Az utóbbi hetek hongkongi zavargásai utalva a levél leszögezi, hogy „a jelenlegi hongkongi helyzet” csak növeli ezt a bizonytalanságot. Az LSE vezetése a levélben megkérdőjelezi azt is, hogy hosszú távon fenntartható-e a HKEX által a térségi piacokra nyíló kapunként betöltött stratégiai szerep.

teljesítményének a csökkenése vetette vissza, részben a világgazdasági ellentétek éleződése, részben a Brexit körüli bizonytalanságok miatt. A minisztérium szerint az export volumene stagnál, a gazdasági növekedésnek mindössze a lakossági és az állami fogyasztás nyújt számottevő támogatást. Miközben az építőiparban jól mennek a dolgok, a feldolgozóipar és az energiaipar nehéz időket él át a gazdasági minisztérium jelentése szerint. Az adatok mindenesetre az ipari megrendelések és az ipari termelés nagymértékű csökkenését mutatták, komoly aggodalmat ébresztve elemzői körökben a gazdaság egészségi állapotával szemben.

rádióban. „Hétszáz új vámört vettünk fel, és innovatív technológiával egy okos határt állítottunk fel” – tette hozzá. Gérald Darmanin az új átkelő-rendszert Michael Gove-val, a brit kormány megállapodás nélküli kilépésre való felkészülésért felelős államtitkárával együtt avatta fel. „A délkelet-franciaországi Grenoble-ban egy Nagy-Britanniába exportáló kisvállalkozó ezentúl mindent bejelenthet az interneten” – mondta példaként az államtitkár. „Vonal kódok lesznek, és rendszámleolvasók a határon, az áru közvetlenül mehet Nagy-Britanniába. Kivéve, ha ellenőrzést tartunk, mert azt gondoljuk, hogy hamisítókcal vagy hamisítványokkal

Britanniával. Március elejétől május közepéig jelentős fennakadások voltak a kamionforgalomban Calais-nál, miután a várható Brexit miatt fizetésemelést és a munkakörülmények javítását követelő vámőrök rendszeres ellenőrzéssel nehezítették a teherautók átjutását a brit oldalra. A kormánnyal történt megállapodást követően a mintegy 17 ezer francia határőr november 1-től nettó 50 eurós (16 550 forint) fizetésemelésben részesül.

Átfogó szabadkereskedelmi megállapodást helyezett kilátásba Donald Trump amerikai elnök Boris Johnson brit kormányfőnek – közölte a Downing Street-i miniszterelnöki hivatal. Trump arról beszélt, hogy Nagy-Britannia európai uniós tagsága jelenleg megakadályozza egy ilyen megállapodás létrejöttét, de a britek kiválását, a Brexitet követően a bilaterális kereskedelem jelentősen bővíthet. A két vezető ezenfelül egyetértett abban, hogy amint az Egyesült Királyság uniós tagsága megszűnik, a lehető leghamarább megkezdik a tárgyalásokat. Megállapodtak, hogy a Brexit páratlan lehetőségeket kínál az Egyesült Királyság és az Egyesült Államok gazdasági partnerségének erősítésére.

Az amerikai elnök már korábban is felvetette egy szabadkereskedelmi egyezmény lehetőségét, ugyanakkor szakértők azzal érvelnek, hogy az ilyen szerződések megkötése hosszadalmas folyamat, ráadásul Nagy-Britanniának nem olyan erős a tárgyalási pozíciója, mint a teljes Európai Uniónak. A brit kormányfő Justin Trudeau kanadai miniszterelnökkel is egyeztetett és Trudeau ígéretet tett, hogy együtt fog működni Nagy-Britanniával egy brit-kanadai szabadkereskedelmi egyezményre történő zökkenőmentes átmenet érdekében.

Gérald Darmanin

„Főpróba” a franciáknál, Trump „szabadkereskedne” Londonnal

A franciák ugyanakkor „Brexit-főpróbát” tartanak a teherszállító járműveknek az észak-franciaországi kikötővárosban, Calais-nál a francia-brit határon – jelentette be Gérald Darmanin francia költségvetési miniszter két hónappal a brit EU-tagság megszűnésének október 31-én esedékes határideje és a határellenőrzés visszaállítása előtt. „Egy hónapon át úgy csinálunk, mintha már megtörtént volna a Brexit. A vállalatok jelentős része számára főpróbát vezetünk be azért, hogy október végére minden készen álljon” – mondta a tárcavezető az RTL francia kereskedelmi

van dolgunk” – magyarázta az államtitkár, aki szerint nem lesznek kocsisorok Calais-nál, mert a fuvarozóknak általában nem kell majd megállniuk az ellenőrzéshez.

Gérald Darmanin úgy vélte, hogy a francia vállalkozók többsége felkészült az ellenőrzés bevezetésére. „Továbbra is kereskedni fogunk Nagy-Britanniával, de a Kereskedelmi Világszervezet szabályai szerint, úgy mintha Dél-Afrikával lenne dolgunk a határainkon” – hívta fel a figyelmet. „Dél-Afrikával is kereskedünk, csak éppen több az adminisztrációs munka, mint amikor Belgiummal vagy Spanyolországgal tesszük” – tette hozzá.

A tárcadatai szerint mintegy 100 ezer francia cégnek van kapcsolata Nagy-

Jövő évtől nő a bioarány az üzemanyagokban

A kormány döntése alapján 2020 januárjától nő a biológiai eredetű összetevők bekeverési aránya a Magyarországon forgalomba kerülő üzemanyagokban. A környezetbarát változás jó hír a magyar kukorica termelőknek is.

A benzinbe és a dízel üzemanyagba keverendő, megújuló energiaforrásnak minősülő, biológiai eredetű összetevők kötelező, legkisebb összevont mértéke 6,4 százalékról 8,2 százalékra nő – jelentette be Kaderják Péter, az Innovációs és Technológiai Minisztérium (ITM) energiaügyekért és klímapolitikáért felelős államtitkára. Közölte: a 95-ös benzin bioetanol-aránya legalább 6,1 százalék lesz a bioüzemanyagok és folyékony bioenergiahordozók fenntarthatósági követelményeit szabályozó kormányrendelet módosítása szerint.

A forgalmazók a használt sütőolajat és más hulladéknak számító anyagokat továbbra kétszeres energiatartalommal számolhatják el a bekeverési részarány összesítésekor. A változást követően a biokomponens-mentes, vagy az előírtnál alacsonyabb biokomponens-arányú benzin és gázolaj prémium üzemanyagként árusítható.

Kaderják Péter hangsúlyozta, hogy az intézkedéssel Magyarország csatlakozik a környezetbarát E10-es üzem-

anyagot használó államokhoz. Mindez – mint fogalmazott – bizonyítja a kormány elkötelezettségét a klímavédelem iránt, a kőolajigény mérséklésével pedig hozzájárul az ország energiafüggetlenségéhez, valamint az EU előírásának megfelelő a megújuló energiák legalább 10 százalékos felhasználási arányához a közlekedésben. Az államtitkár kifejtette, hogy az autók motorját a bioüzemanyagok felhasználása nem károsítja, Európa számos államában évek óta ezzel futnak a járművek, és a többi visegrádi állam is készül a bevezetésre. Az előzetes egyeztetések során kiderült azt is, hogy a változás nem zárja ki a Magyarországot ellátó finomítók egyikét sem – tette hozzá.

A magyar piacon üzemanyagokat forgalmazó társaságok már készülnek arra, hogy január 1-jétől emelkedik a motorbenzinbe és a dízelbe keverendő, megújuló energiaforrásnak minősülő, biológiai eredetű összetevők kötelező mértéke. Az érintett cégek szerint nem lesz gond az új típusú üzemanyag el-

Írta: Fazekas Hunor

látásában. A legnagyobb ilyen szereplő Magyarországon a Mol, amely a szálalombattai finomítójával teljes egészében képes lesz kezelni a változást, ahol új tartályokat épít. Az új üzemanyagok forgalmazásához szükséges biokomponenseket több ellátási csatorna segítségével biztosítja az olajtársaság. A vállalatnál elsődleges, hogy belföldi etanolt szerezzenek be, ám más társaságokhoz hasonlóan külföldi forrást is igénybe vesznek. Az osztrák OMV azt jelezte, hogy a biológiai eredetű összetevők arányának növelése infrastrukturális módosításokat igényel, és a keverési folyamat is változik. A magyarországi Lukoil márkanév alatt üzemelő hatvan kutat ellátó, finomítóval nem rendelkező Normbenz Magyarország Kft.-t arról adott tájékoztatást, hogy az importból származó benzint már az előírt biotartalommal szerzi be, az import gázolajhoz pedig a Dunaföldvár melletti üzemében keveri a biodízelt, amely külföldi forrásokból származik.

A változás a várakozások szerint kedvez a magyar kukorica termelőknek is, hiszen a bioetanol-gyártás az ő termékeiket hasznosítja. Magyarország már ma is meghatározó kukoricatermesztő a régióban, és a harmadik legjelentősebb bioetanol-előállító a világon az egy főre jutó bioetanol-előállítást tekintve az Egyesült Államok és Brazília mögött. Ideális esetben tehát az intézkedés segít a magyar agráriumnak

és bioüzemanyag-iparágnak, amellyel, hogy javít valamit az energiafüggőségén a kőolajimport csökkentésével.

Már hónapok óta kérdés volt, hogy miközben a világon és az EU tagállamaiban egyre növekszik az etanol bekeverési aránya, ennek a folyamatnak a nyertesei közé fognak-e tartozni a magyarországi kukoricatermesztők. Miközben a közlekedés az egyetlen olyan szektor, ahol az erőfeszítések ellenére növekszik a károsanyag-kibocsátás. Nem mindegy tehát, hogy miként lehet ezt az ütemet mérsékelni, esetleg visszafordítani.

A kukoricából előállított, úgynevezett első generációs bioüzemanyagok Európában minimum 15 éve vannak jelen a piacon, Amerikában és Brazíliában pedig már 30 éve elérhetők. Ezek felhasználása ugyanakkor biztos, hogy nem tud növekedni, 2020 után ugyanis azt a szintet viheti tovább minden tagállam, amit addig elért. A nagy kérdőjel ezzel kapcsolatban inkább az volt, illetve az, hogy mekkora lesz ez a szint az egyes tagállamokban, illetve hazánkban.

Fentiek miatt ugyanakkor adott a lehetőség az etanol minél nagyobb arányú felhasználására a jövőben a motorbenzinben – vélik szakértők. Rámutatnak arra, hogy Európában egyre több országban vezetik be az E10 nevet viselő üzemanyagot, amely 10 százalék arányban bioetanol tartalmaz. A közelmúltban vezették be az E10-et Bulgáriában és Romániában, Szlovákia, Csehország,

Lengyelország, Lettország esetében pedig tárgyalások folynak a bevezetéséről. Az E10 bevezetésének szükségességéről a V4-országok agrárkamarái veszprémi találkozójukon közös nyilatkozatot fogadtak el. Az E10 használata nálunk is felmerült már korábban.

Az E10 olyan motorbenzin, amelynek a bioetanolrészt mi magunk állítjuk elő, magyar kukoricából, hazai feldolgozóknál. Az EU-ban előállított etanol 17 százalékát a Magyar Bioüzemanyag Szövetség tagjai készítik, ezzel uniós szinten a harmadik helyen vagyunk. A két legnagyobb hazai bioetanol-gyártó, a Pannonia Bio Zrt. és a Hungrana Kft. hozzávetőlegesen 2,2-2,4 millió tonna Magyarországon termesztett takarmánykukoricát dolgoz fel éves szinten, amelyből együttesen 680 millió liter bioetanol készíthető. Az E10 motorbenzin bevezetése a V4-es régióban további 1,2 millió tonna takarmánykukoricára jelentene keresletet régiós szinten.

Minél több etanolt termelünk és használunk fel Magyarországon, annál több GMO-mentes takarmány is rendelkezésre áll, amivel biztosíthatjuk, hogy az állattartás versenyképessége hosszú távon megmaradjon. Így ugyanis egy olyan takarmány-alapanyag keletkezik, amit ellenkező esetben valószínűleg importtermékkel kellene kiváltani.

A bioetanol-piac növekedése jó Magyarországnak

Jó termés várható idén kukoricából világszerte és Magyarországon is, a bioetanol térnyerése pedig nemcsak a piaci szereplőknek és a gazdáknak jó, hanem az egész országnak – mondta Reng Zoltán, a Hungrana Keményítő- és Izocukorgyártó és Forgalmazó Kft. vezérigazgatója.

– A Hungrana Kft. a magyar élelmiszergazdaság egyik legnagyobb szereplője. Mit érdemes tudni a cégről?

– Európa egyik legmeghatározóbb, s Magyarország legnagyobb kukorica feldolgozója a Hungrana Kft. és kétségtelenül az agrárium meghatározó szereplője. Évente közel 1,2 millió tonna kukoricát vásárol fel közvetlenül 700, kereskedőkön keresztül pedig több ezer hazai termelőtől, több mint 50 milliárd forint értékben. Előállított termékeink alapanyaga 100 százalékban GMO-mentes kukorica, amelyből speciális technológia segítségével, hulladékmentesen, értékes termékek készülnek. A vállalatot fenntartható fejlődés, átgondolt üzleti stratégia, hosszú távú tervek és kiszámíthatóság jellemzi. A nagy múltú, több mint 105 éves időszakra

visszatekintő cég összesen 250 millió euró tőkeberuházást végzett az elmúlt évtizedben, a folyamatos fejlesztéseknek köszönhetően ma is a magyar agráripár egyik legkorszerűbb technológiáját hasznosító vállalata. Termékeink előállítása során dinamikusan alkalmazkodunk a termékpiacok igényeihez úgy, hogy az élelmiszeriparban megkövetelt legszigorúbb minőségi elvárásoknak is maradéktalanul megfelelünk.

– A Hungrana nemzetgazdasági szinten is meghatározó piaci szereplő. Mit jelent ez?

– Az izocukor, keményítő és bioetanol előállítása során a hazai éves takarmánykukorica termés 14-20 százalékát dolgozzuk fel, az éves terméstől függően. Cégünk mintegy 60 milliárd

Írta: Tóth László Levente

forint exportértékesítésével a hazai nagyvállalatok sorába tartozik. Társadalmi felelősségvállalásával, fenntarthatóságával és innovatív gondolkodásmódjával is meghatározó résztvevője a szegmensnek. A Hungrana termelési központja a Fejér megyei Szabadegyházán található, ahol a nagyjából kétezer fős település már alapvetően a mezőgazdasági termelésre rendezkedett be. A beszerzés során preferált környékbeli gazdák és vállalkozások számára folyamatos keresletet és kiszámíthatóságot, állandó munkát és megélhetést biztosít a társaság. A Hungranára épülő további beszállítók, logisztikai cégek, szervizek, éttermek Szabadegyháza és a környező települések gazdasági életét mozgatják, és csökkentik a térségbeli munkanélküliséget, az elvándorlást.

– Hogyan áll most a kukoricapiac?

– Mivel nedves kukoricával is dolgozunk, elsőként látjuk a hozamokat. Úgy véljük, hogy eddig nagyon jó hozamokkal vágják a kukoricát. Alapvetően a Szabadegyháza körüli száz kilométeres sugarú körre látunk rá, hiszen onnan jön be a legtöbb kukorica a céghez. Úgy látjuk azonban, hogy nagyon jó termés van Kelet-Magyarországon is, a Hajdúságban, a Nyírségben, Szabolcsban. Békés megyében vannak területek, ahol talán gyengébb lesz az idei termés, de országosan így is reális a hektáronként 8,1-8,2 tonna átlagtermés. A kukoricánál a minőséggel sincs gond, a búzával ellentétben még nem látunk semmiféle problémát. Aggodalomra tehát a kukoricatermés kapcsán semmi ok, az átlagosnál jobb

évünk lesz. Mivel a környező országokban, illetve Európában szinte mindenütt hasonlóan jó termés várható, az árak a korábbi évekhez képest alacsonyabb szinten vannak az utóbbi hetekben. Az Európai Unió vonatkozásában a Tallage elemzői legutóbb a 2018. évinél 5 százalékkal nagyobb területről, 3 százalékkal több, 63,3 millió tonna kukoricatermést helyeztek kilátásba. Az ukránok ismét 36 millió tonnát várnak, a románoknál szinte biztos, hogy rekordtermés lesz, akár még 11-12 millió tonna is lehet. A Fekete-tengeri térségben is nagyon jó a termés, de a tavaszi argentin, brazil rekordtermés is megvolt. Abszolút árübőség van tehát a világban. Az alacsony árak fő mozgatórugója persze az amerikai termés, ahol óriási esőzések, áradások voltak, néhány héttel később tudtak vetni és a belvizek is nagyon komoly gondot jelentettek sokáig. Aztán nyár közepétől jöttek a jelentések, hogy mégiscsak rendben vannak a bevetett területek és az első termésbecslések is nagyon pozitívak voltak. Erre aztán bezuhantak az árak, bár azt senki nem hiszi el, hogy valóban olyan jó a helyzet, ahogy azt a legutolsó jelentések tükrözik. A legutóbbi prognózis szerint az Egyesült Államokban az egy évvel korábbinál 4 százalékkal kevesebb, 350 millió tonna lehet az idei kukoricatermés. A chicagói árutőzsdén tonnánként 135 dollárra csökkent a kukorica jegyzése a legközelebbi lejáratra vonatkozóan szeptember 6-ig. A párizsi tőzsdén januárra tonnánként 168 eurón jegyzik a kukoricát. A Hungrana pedig igazodik a piaci árakhoz.

– Mennyire fogadják ezt el a gazdák?

– Az majd kiderül, hogy a gazdák mennyire adják el hamar a termést vagy inkább kivárnak. Mindenki nem tárol be, de az alacsony kamatkörnyezetben jellemző az, hogy inkább terményben tartják a pénzüket a gazdálkodók. Megjegyzem, az említett termésátlagokkal nagyon jó eredményt lehet elérni. Nyilván vannak nagyon jól gépesített gazda-

ságok, ahol kedvező talajviszonyok mellett megfelelő vetőmagot használnak fel, ezek mind a hektáronként 10 tonnás átlagtermés felett vannak. Ugyanakkor vannak 5-6 tonnás hektáronkénti átlagtermést elérő gazdaságok is, a gyengébb területeket művelők, illetve az olyanok, ahol kukoricát termelnek, pedig nem biztos, hogy azt kellene. Sokat beszélünk az öntözésről, én azt gondolom, hogy az egymillió hektáros vetésterületből 300-400 ezer hektárt lehetne öntözni. Ebben az esetben az hektáronkénti átlagtermés azonnal 10 tonna fölé menne, az árualap is nőne és a költségek is csökkennének, ami tovább javítaná a jövedelmezőséget.

– Mennyire fenntartható a kukorica ipari célra történő feldolgozása?

– A Hungrana a magyar piacon az egyik legszigorúbb minőségi követelményt támasztja beszállítói felé. A felvásárolt kukorica jelentős hányadának igazoltan fenntartható forrásból kell

származnia. A kukoricára sokáig csak takarmánynövényként gondoltunk, pedig valójában rengeteg felhasználási módja van a 70 százalékos keményítőt tartalmazó növénynek. Hazánkban minden negyedik hektáron vetik, minden második tonnát exportálják a garantáltan GMO-mentes alapanyagból, amelyből a feldolgozóipar értékes termékeket gyárt mind a hazai, mind a nemzetközi piacokra. Hiába van ugyanis szójabósság a világon, a minőségi, GMO-mentes, magas fehérje tartalmú alapanyagokra folyamatosan nő az igény. Magyarországon a lakosság számára még kevésbé fontos szempontnak tűnik a GMO-mentesség, mint Nyugat-Európában. Érzékelhető ugyanakkor az is, hogy már itthon is növekszik az a réteg, amely tudatosan vásárol, illetve odafigyel arra, hogy milyen alapanyagokból készült ételt fogyaszt. Nálunk, a Hungranánál a keményítőt kivonva fehérje koncentrátumot állítunk elő a „maradék” növényből. A kivont keményítőt elcukrosítva termékek széles palettáját, az élelmiszeripar számára hasznos izocukrokat, különböző alkoholokat, fehérjében gazdag takarmány alapanyagokat gyártunk. Nem utolsósorban pedig üvegházhatású gáz-kibocsátás csökkentést eredményező bioetanol, amivel lehetőség nyílik csökkenteni a fosszilis üzemanyagok felhasználását is. Ezek mind a fenntartható fejlődést szolgálják, hiszen helyben állíthatók elő olyan termékek, melyeket a föld másik feléről kellene Európába exportálni. A mezőgazdaságnak szük-

sége van a sikeres kukorica feldolgozó üzemekre, az iparnak pedig szüksége van sikeres termelőkre. A sikerességhez mindkét félnek tennie kell: fejleszteni szükséges a technológiát, hiszen ebben a globális versenyben amerikai, dél-amerikai, ukrán vagy éppen nyugat-európai versenytársaknál kell jobbnak lenni: még több tonna jó minőségű árut termelni kisebb káros környezeti hatásokkal, kevesebb input anyag bevitellel.

– Mire lehet számítani a bioetanol piacán azután, hogy jövő évtől növekszik a bekeverési aránya az üzemanyagokba?

– Az EU-ban előállított etanol 17 százalékat magyarországi biofinomító üzemek állítják elő, ez uniós szinten a harmadik helyet jelenti. A két legnagyobb hazai bioetanol gyártó, a Pannonia Bio Zrt. és a Hungrana Kft. hozzávetőlegesen 2,2 millió tonna Magyarországon termesztett takarmánykukoricát dolgoz fel éves szinten, amelyből együttesen 680 millió liter bioetanol készítt és a bioetanol gyártó vonal ma is mindkét cégnél teljes kihasználtsággal működik. Magyarországnak ugyanakkor 2020-ban meg kell felelni egy uniós jogszabálynak, el kell érni a 10 százalék megújuló részarányt a közlekedésben. Ez pedig a bioetanol „maximalizálása” nélkül nem fog menni. A 2020-ig tartó jogszabály megenged egy másfajta „mixet”, mint ami 2021-től 2030-ig szükséges, de még nem minden végleges. Ezért jelenleg bízunk abban, hogy 2021-től meglesz az E10, nemcsak Magyarországon, hanem a régióban is. Az igény növekedése együtt jár persze azzal, hogy stabilabban el lehet adni a bioetanol és kisebb az esélye a túltermelésnek. Ráadásul több itthon megtermelt etanol marad az országon belül. És nem szabad elfelejteni azt sem, hogy minél több etanol termelünk és használunk fel Magyarországon, annál több GMO-mentes takarmány keletkezik, amivel biztosíthatjuk, hogy a tejtermelő iparág versenyképessége hosszú távon megmaradjon. Így ugyanis egy olyan takarmány-alapanyag keletkezik, amit ellenkező esetben valószínűleg import termékkel kellene kiváltani.

Felkészülten kell reagálni a klímaváltozásra

Az idei nyár is bizonyította, hogy a klímaváltozás már a nyakunkon van, ideje hát komolyabban foglalkozni vele az eddigieknél.

Írta: Kovács Tímea, Fazekas Hunor

Az agrárium az éghajlatváltozásnak leginkább kitett ágazat, ezért az Agrárminisztérium (AM) igyekszik felkészülten reagálni a klímaváltozás negatív hatásaira – jelentette ki az agrárminiszter az 57. Közgazdász-vándorgyűlésen tartott előadásában Nyíregyházán. Nagy István elmondta: a szélsőséges időjárási jelenségeket, a minőségi problémákat és új növényegészségügyi kockázatok megjelenését már közvetlenül tapasztalni is lehet, ehhez társulnak közvetetten az ingadozó világpiaci árak és gazdálkodói jövedelmek.

Rémisztő az éghajlatváltozás, amely azonban lehetőség is, amellyel élni kell – fogalmazott a tárcavezető az ágazat modernizációját és technológiai fejlesztésének fontosságát hangsúlyozva. Az

agrárminiszter a Magyarország előtt álló főbb feladatokként a termőtalajok minőségének megóvását, az öntözéses gazdálkodás fejlesztését, a levegőszennyezés és az élelmiszerpazarlás csökkentését, a digitalizáció erősítését a mezőgazdasági termelésben, az ágazat korszerűsítésének és a megújuló energiaforrások alkalmazásának pályázati támogatását, valamint az erdőtelepítési program folytatását jelölte meg.

Hatvan százalékos fejlődési potenciál

Nagy István jelezte, az agrárium egyedül nem tud megoldást találni a kihívásokra, szükséges az együttműködés a pénzügyi szektorral, hogy növekedjen az agrárszektor technológiai fejlettsége

és versenyképessége, illetve csökkenjen a klímaváltozás hatása. A miniszter szerint a magyar agráriumban 60 százalékos fejlődési potenciál rejtőzik, és látzik, hogy van igény az élelmiszergazdaság és a mezőgazdaság által előállított termékekre. Az elmúlt időszakban 12 ezermilliárd forint európai uniós forrás állt rendelkezésre agrárpályázatokra, a gazdák a keretet négyszeresen igényelték túl. Ez is jelzi, hogy „van bizalom, munkakedv és befektetési szándék a magyar agráriumban, a gazdák dolgozni akarnak” – hangsúlyozta.

Nagy István a „klímaharc” legnagyobb kihívásának a termőtalaj minőségének megóvását nevezte, utalva arra, hogy az elmúlt ötven évben kilencven százalékkal csökkent a talajok tápanyagtartalma és termőképessége. Mint elmondta, nagy hangsúlyt kell fektetni a növénytermesztésben-talajművelésben a technológia helyes megválasztására, a tápanyag-utánpótlásra és a biomassa alapú gazdaság fejlesztésére. A kabinet tíz éven keresztül évi 10 milliárd forintot biztosít öntözési célú infrastruktúra támogatására. Kitűzött cél további 100 ezer hektár öntözhetővé tétele 2024-ig, ami évi 20 milliárd forint többlettermelési értéket hozhat a mezőgazdaságnak – mondta.

A levegőminőség javítását illetően leszögezte: a mezőgazdaság – azon belül az állattenyésztés és a trágyakezelés – a tel-

jes ammónia-kibocsátás 90 százalékáért felel, cél, hogy az uniós irányelv szerint ez az érték 2020-ig 10 százalékkal, 2030-ig pedig 32 százalékkal csökkenjen. A miniszter szavai szerint ezért az agrártárca 2020 után elsősorban olyan előírásokat, illetve támogatásokat tervez, amelyek segítik az állattartási technológiák, a takarmányozás, a trágyatárolás fejlesztését, hozzájárulnak a szerves trágya környezettudatosabb hasznosításához.

A digitális agrármegoldások elterjedésének fontosságáról szólva azt mondta, az Európai Unióban elsőként Magyarország fogadta el a Digitális Agrárstratégiát, amely tartalmazza a mezőgazdaságot érintő modernizáció várható hatásait, és feltárja a digitalizációban rejlő előnyöket. Fejlesztlenék a meglévő digitális háttér-infrastruktúrát, megújítanák az agrometeorológiai mérőhálózatot, illetve modernizálnák a növényvédelmi előrejelző szolgáltatásokat.

A Vidékfejlesztési Program hangsúlyos célkitűzésének nevezte az épületek és a beépített technológiák energetikai szempontú korszerűsítését, valamint az erdőtelepítések ösztönzését. Elmondta, a telepítések fenntartásához szükséges támogatásokat 80-130 százalékkal emelte, magához a telepítésekhez használható forrásokat pedig megduplázta a tárca. A kifejezetten magángazdálkodók rendelkezésére álló dotációkkal a lehető legrövidebb idő alatt mintegy 25 ezer hektár-

ron szeretnénk erdőket létrehozni – tette hozzá az agrárminiszter.

Növénykísérletek Debrecenben

Az ökológiai és piaci kihívásokat elemezték a Debreceni Egyetem Mezőgazdaság-, Élelmiszertudományi és Környezetgazdálkodási Kar Növénytudományi Intézetének tanácskozásán is, figyelemmel a kukorica-, a napraforgó- és a szójatermesztés kockázataira. A térség gazdálkodói az ökológiai tényezők hatásait nemcsak elméletben, a gyakorlatban is megismerhették. A kukorica-, napraforgó- és szójakísérletek, valamint a növényvédő partnerekkel közösen alkalmazott új növényvédelmi technológiák részleteit ugyanis – az előadások mellett – gyakorlati bemutatón is megtekinthették a gazdálkodók az egyetem Látóképi Növénytermesztési Kísérleti Telepén.

A kukoricával és napraforgóval végzett egyedülálló tartamkísérletek az egyetem látóképi kísérleti telepén 30-35 éves múltra nyúlnak vissza, a szója-kísérletek pedig 5 évvel ezelőtt indultak – mondta Bánáti Diána, a kar dékánja. Mint kiemelte, 600-650 ezer hektár a napraforgó vetésterülete az országban, a hektáronkénti átlagtermés pedig 3 tonna körül mozog, ami elmarad a növény genetikai potenciáljától. A kukoricánál a termésingadozás a legjelentősebb kockázati tényező hazánkban:

hektáronkénti 4,2-től egészen 8,6 tonnáig változik az évek során.

A szakmai fórumon részt vevő több mint száz gazdálkodó nemcsak az ökológiai kockázatokról kapott áttekintést. Braun Zsolt, a Bunge Zrt. agrárértékesítési és beszerzési igazgatója a növényi olajok világpiaci tendenciáit is részletesen bemutatta. A világ és hazánk kukoricatermesztésének adatait pedig a Szent István Egyetem Tessedik Campusának dékánja, Futó Zoltán elemezte. Futó Zoltán rámutatott arra, hogy globálisan ösz-

bek között hazánk aszályindexére is. Az utóbbi 120 évben 10 katasztrofális aszályt jegyeztek fel, melyekből négy 2002 után történt. Emiatt óriási lehetőséget rejt az öntözés. Az adatok azt mutatják, hogy a hazai szántóterületnek mindössze 2 százalékát öntözik, miközben az öntözés terméstöbblete akár 8-9 tonna is lehet hektáronként – hívta fel a figyelmet.

A klímaváltozás hatásai mellett a napraforgó esetében is a biológiai alapok és az agrotechnikai beavatkozások jelentőségét hangsúlyozta Pepó Péter professzor, a Növénytudományi Intézet igazgatója. Mint kifejtette, látóképi kísérleteik bizonyítják, hogy a legnagyobb hibákat az agrotechnikai elemekkel követhetjük el. Ha intenzív technológiával és megfelelő hibridekkel termesztünk, a technológiai optimumokat is tartani kell – hangsúlyozta a professzor.

A tanácskozás 22 éves történetében most először került a témakörök közé a szója-termesztés. A 2017 óta végzett látóképi fajta- és öntözési kísérletek eredményeiről Ábrahám Éva Babett, a Növénytudományi Intézet adjunktusa számolt be. Mint elmondta, a szója a legjobb minőségű talajokat kedveli, magas a csapadék- és a relatív páratartalom igénye, ennek megfelelően leginkább az ország nyugati, dél-nyugati területein és Borsod-Abaúj-Zemplén megyében termesztik. Hajdú-Bihar megyében ezer hektár alatt van a termőterület, a termésátlag itt is megközelíti az országost. Kísérleteikben a 2018-as év volt a legkedvezőbb, akkor több fajtánál hektáronként 5 tonnát is meghaladó eredményt értek el – emelte ki Ábrahám Éva Babett.

ELSŐPRŐ EURÓPAI AKARAT A ZÖLD CÉLKITÚZÉSEK MELLETT

Az európai lakosság 93 százaléka, a magyarok 96 százaléka súlyos problémának tartja az éghajlatváltozást, 92 százalékuk, a magyaroknak pedig 96 százaléka támogatja az Európai Unió klímasemlegességre vonatkozó, 2050-re kitűzött céljait – közölte friss jelentésében az Európai Bizottság. A felmérésből kiderült, hogy a válaszadók túlnyomó többsége az uniós tagállamok mindegyikében – így Magyarországon is – támogatja az éghajlatváltozás megelőzése érdekében eddig hozott uniós intézkedéseket, és azt szeretné, ha az uniós és a tagállami vezetők még komolyabb célokat tűznének ki ezen a területen, és növelnék Európa energiabiztonságát. A megkérdezettek több mint kétharmada – uniós szinten 72 százaléka, Magyarországon pedig 76 százaléka – szerint a fosszilis tüzelőanyagok csökkentése az energiabiztonságra és a gazdaságra is kedvezően hatna. Ezen túlmenően a felmérés eredményei azt mutatják, hogy mindegyik tagállamban növekedett a lakosság szerepvállalása a klímaváltozás elleni küzdelemben. Uniós átlagban 93 százalék, Magyarországon pedig 91 százalék azoknak az aránya, akik személyesen is konkrét lépéseket tettek és tesznek az éghajlatváltozás mérsékléséért. Az EU látványosan küzd azért, hogy gyorsabb előrelépést sikerüljön elérni az éghajlatvédelem terén. A legnagyobb gazdasági szereplők közül elsőként léptetett életbe jogilag kötelező erejű keretszabályozást azért, hogy teljesítse a 2015-ös Párizsi Megállapodásban vállalt kötelezettségeit, és jó úton halad afelé, hogy alacsony üvegházhatású-gázkibocsátású gazdasági termelésre álljon át. Távlati célja az, hogy gazdasága 2050-re teljesen klímasemlegessé váljon.

szességében 200 millió hektár a kukorica vetésterülete, a termés mennyisége pedig meghaladja az 1 milliárd tonnát. Magyarországon a rendkívül nagymértékű termésátlag-ingadozást ökológiai hatások (például a klímaváltozás, az aszály, az öntözés hiánya), a talajtulajdonságok romlása és a kevésbé tudatos fajtaválasztás, valamint a nem kellő agrotechnika okozza – hívta fel a figyelmet. Kitért töb-

Vízgazdálkodási lépések

A klímaváltozás miatt is kulcsfontosságú az öntözésfejlesztés, a vízgazdálkodás hatékonyabbá tétele a hazai agrárium versenyképességének növeléséhez. E téren – a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara (NAK) közreműködésével – számos előremutató lépést tett és tesz a kormányzat, s tíz év alatt 170 milliárd forint jut a célra. Az öntözésfejlesztési stratégia

megalkotásáról szóló kormányhatározat kapcsán 2018-ban végzett igényfelmérés során mintegy 1,2 millió hektár területet, több mint negyvenezer gazdálkodó igényeit sikerült felmérni a NAK közreműködésével. Így országsszerte parcellaszinten láthatóvá vált a valódi öntözésfejlesztési szándék, valamint annak elmaradásának okai.

A kutatás több tényezőt is feltárt, egyebek közt ilyen például, hogy helyenként nem áll rendelkezésre felszíni víz, sok gazdálkodó pedig tart a bürokratikus terhektől. Az öntözéses gazdálkodást hátráltatja az elaprózódott birtokszerkezet is, illetve a termelői együttműködések hiánya, a tulajdonosi hozzájárulások megszerzésének bonyolultsága, egyes területeken vízávezetési anomáliák is vannak. Illetve az sem utolsó dolog, hogy a fejlesztés csak hosszabb távon térül meg, komoly önerő kell a beruházáshoz és a fenntartáshoz is.

Az öntözést gátló problémák feloldása, illetve a fejlesztés érdekében több elő-

remutató kormányhatározat is született az elmúlt másfél évben, a feladatokhoz pedig állami forrás is került - hívta fel a figyelmet a NAK. Az előirányzott feladatok egyaránt vonatkoznak vízkínálati és vízkeresleti fejlesztésekre, ezeket támogató intézkedésekre. A vízkínálat fejlesztése kapcsán szerepel ezek közt az állami művek rekonstrukciója, a nem állami művek katasztréneke és rendeltetésszerű üzemeltetésének megoldása, valamint a víztározási lehetősége megteremtése. A vízkeresleti fejlesztés vonatkozásában pedig ott van a termelői együttműködés támogatása, a hatékony öntözés kidolgozása, további a jogszabályi egyszerűsítések, a speciális magán és közérdekű vízávezetési szolgálat megteremtése. Továbbá az öntözött területen elővásárlási és előhaszon-bérleti jogok kialakítása, szakhatósági - talaj-környezet és természetvédelmi - engedélyek egyszerűsítése. Valamint egy olyan öntözési igazgatási szerv kialakítása, amely szakmailag és jogilag is segíti a

termelőket. Támogató intézkedésként megjelenik a mezővizes közép fokú oktatás, s a szaktanácsadás és a felnőttképzés megerősítése, illetve az öntözési ismeretek elterjesztése érdekében bemutató központ kialakítása.

A következő tíz évben 170 milliárd forint áll rendelkezésre az öntözési vízkínálat és vízkereslet fejlesztésére. Ez elsősorban a vízkínálat fejlesztését támogatja, annak érdekében, hogy a csatornák a víz szállítására alkalmas állapotba kerüljenek – ott, ahol valós öntözési igények vannak. A munkálatok már ebben az évben elkezdődtek, a vízigény felmérés eredményeivel összhangban. Hét kiemelt beruházásnak már az előkészítése is folyik: a Homokhátság, valamint a Szarvas-holtág vízpótlása; a Keleti-főcsatorna és övcsatornáinak rekonstrukciója, kapacitásbővítése; Jánossomorja és térségének vízpótlása; Tiszakécske öntözőcsatornája; a Taktaközi-öntözőcsatorna; kettős működésű csatornák rekonstrukciói, kiemelten a Hajdúságban.

A termelői vízkereslet fejlesztését, az öntözéses gazdálkodás elterjesztését, valamint szakmai és jogi támogatását pedig a Nemzeti Földügyi Központ (NFK) ügygondnoksága alatt lévő öntözési igazgatási szerv hivatott felkarolni, az osztatlan közös tulajdon megszüntetésére irányuló eljárásokkal kapcsolatos feladatok, valamint erdészeti igazgatási feladatai mellett.

Megújult a Keleti-főcsatorna

A tiszántúli termőföldek öntözését is biztosítja a Keleti-főcsatorna műtárgyainak megújítása – derült ki a beruházás átadásán. Több mint hárommilliárd forint európai uniós támogatásból újultak meg a Keleti-főcsatorna műtárgyai az elmúlt három év alatt, ami lehetővé teszi 200 ezer hektár föld öntözését, a vízpótlás megoldását. Láng István, az Országos Vízügyi Főigazgatóság főigazgatója elmondta: a mintegy 60 éve átadott Keleti-főcsatorna csaknem 100 kilométeres szakasza érinti Tiszavas-

várit, Hajdúnánást, Hajdúböszörményt, Balmazújvárost, Hajdúszoboszlót és Bakonszeget is. A Tiszántúl pedig az ország egyik legaszályosabb része, ezért nagyon fontos a helyes vízgazdálkodási rendszer kiépítése, karban tartása.

A 2010-es árvizek után árvízvédelmi koncepciók születtek, a természeti katasztrófa kivédése érdekében, 2014-től pedig tudatos öntözésfejlesztés indult meg az aszálykárak enyhítésére, amit az európai uniós pályázati források tettek lehetővé. A most átadott rekonstrukció keretében elvégezték a Keleti-főcsatorna torkolati szakaszának kotrását, a tiszavasvári beeresztőzsilip rekonstrukcióját, a balmazújvárosi bukó felújítását. Hajdúszoboszlónál új duzzasztózsilipet, míg Bakonszegnél új vízleadó zsilipet építettek. Vitányi István országgyűlési képviselő (Fidesz-KDNP) arról beszélt egyebek mellett, hogy a közeli Derecskén folyó 3,5 milliárd forintos vízgazdálkodási beruházásnak köszönhetően 9000 hektár termőterület válik öntözhetővé.

Pajna Zoltán, a Hajdú-Bihar megyei közgyűlés elnöke (Fidesz-KDNP) a vízgazdálkodást olyan területnek nevezte, amellyel a teljes mezőgazdasági szerkezet képes megújulni. Reményét fejezte ki, hogy 2030-ra a kormány elképzelésének megfelelően minden gazda számára elérhető lesz az öntözéses gazdálkodás. Szólláth Tibor, a NAK megyei elnöke kiemelte, hogy a vízgazdálkodás terén a legfontosabb a víz visszatartása, ugyanis több víz hagyja el délen az országot, mint amennyi északon beérkezik. Az öntözhető terület nagyságán mindenképpen javítani kell – hangsúlyozta. Bara Sándor, a Tiszántúli Vízügyi Igazgatóság igazgatója bejelentette: jövőre elkezdődik a Keleti-főcsatorna Körös-völgyi 40 kilométeres szakaszának rekonstrukciója, hazai forrásból.

Impozáns agrár-külker adatok

A nemzetgazdaság első féléves külkereskedelmi többletének több mint a felét az agrárium adta, míg 2010-ben még csak a harmadát tette ki.

Írta: Nagy Katalin

A magyar agrárgazdaság az elmúlt években látványos fejlődésen ment keresztül, termelékenysége és jövedelmezősége is nagymértékben emelkedett. Ennek köszönhetően évről évre jelentős mértékben hozzájárul a nemzetgazdaság eredményeihez – mondta Nagy István agrárminiszter.

Az eredmények tükröződnek a legfrissebb, 2019. első félévére vonatkozó külkereskedelmi adatokban is. A tárcavezető pozitív eredményként értékeli, hogy az év első hat hónapjában az agrárexport 11,2 százalékkal növekedett és meghaladta a 4,7 milliárd eurót. Az agrárimport ennél szerényebb mértékben 6,8 százalékkal emelkedett, értéke 3 milliárd eurót tett ki. Ennek köszönhetően az agrár-külkereskedelmi többlet éves alapon 20 százalékkal bővült.

Nagy István az agrárgazdaság szerepét meghatározónak tartja a nemzetgazdaság külkereskedelmében. Az agrártermékek aránya a teljes nemzetgazdaság külkereskedelmi többletéből 2019 első félévében 54,2 százalék volt, az agrárgazdaság 1672 millió euróval járult hozzá a 3085 millió eurós nem-

zetgazdasági többletnek. 2010-ben még csak a teljes export harmadát, 33,4 százalékát tette ki az agrárgazdaság, vagyis az elmúlt időszakban jelentős előrelépés történt.

Több éves távlatban még szembetűnőbb az agrárgazdaság külkereskedelmének a fejlődése – fejtette ki a miniszter. Kilenc év alatt, 2010 és 2019 első féléve között az agrárexport 79,5 százalékkal, az egyenleg 77,5 százalékkal bővült. Fontos kiemelni, hogy a magasán feldolgozott termékek kivitelének értéke 2010 óta évről évre növekszik, ami kedvező a hazai hozzáadott érték és a foglalkoztatás szempontjából. A feldolgozás fejlődése stabil és kiszámítható piaci környezetet teremt az alapanyag-termelés számára.

A tárcavezető kiemelte azokat a célzott szakpolitikai programokat és az aktív gazdaságdiplomáciát, amelyek jelentősen hozzájárulnak az agrárgazdaság fejlődéséhez. Az évente mintegy 400 milliárd forintos nagyságrendet képviselő közvetlen támogatások és a közel 100 milliárd forintot kitevő nemzeti támogatások termelési és jövedelembiztonságot nyújtanak a gazdálkodóknak, valamint

biztos és kiszámítható finanszírozást jelentenek a fejlesztésekhez.

A minisztérium az Európai Unió egyik legfejlettebb, három pilléres kockázatkezelési rendszerét működteti, ami a növénytermesztés termelési kockázatait csökkenti, illetve mérsékli az időjárás okozta károk által okozott jövedelemkiesést. A kedvezményes forogóeszköz hitelprogramok és az intézményi kezességvállalás pedig az agrárvállalkozások finanszírozását könnyíti.

Az agrárgazdaság versenyképességét növelő beruházásokat ösztönzik a Vidékfejlesztési Program beruházási támogatásai, amelyek hozzájárulnak az alkalmazott technológia modernizációjához. Mindemellett a minisztérium még aktív gazdaságdiplomáciával, külföldi marketingprogramokkal segíti elő a nemzetközi piacépítést.

Az agrárexport növekedése bővülő értékesítési lehetőségeket jelent a magyar gazdálkodók és élelmiszeripari vállalkozások számára, ezért jó alapot nyújt az ágazat további fejlődése számára – tette hozzá Nagy István.

Dübörög a Vidékfejlesztési Program

Az októberi választás előtt felerősödött negatív felhangok ellenére rendben halad a Vidékfejlesztési Program végrehajtása, az eredmények mellett pedig új támogatásoknak is örülhetnek a gazdálkodók.

Írta: Tóth László Levente

Nagy Tamás, a Mezőgazdasági Szervezők és Termelők Országos Szövetsége (MOSZ) elnökének állításaival ellentétben nem a Vidékfejlesztési Program (VP) esetében van szükség tűzoltásra, hanem láthatóan az ellenzék kampánymunkájában, akik az októberi választásra hangolva, teljes kilátástalanságukban már egyes „szakmai szervezeteken” keresztül támadják a kormány munkáját – reagált az Agrárminisztérium (AM) a MOSZ-elnök napokban sajtótájékoztatóján bejelentett javaslatára, miszerint a VP végrehajtása eddig nem a gazdák elvárásai szerint alakult, a forrásfelhasználás is nehézkes, ezért még a program lezárása előtt változtatni kellene a kialakult gyakorlaton.

Tartják az ütemet

Az agrártárca hangsúlyozta, hogy a Vidékfejlesztési Program végrehajtása az

ütemezettek szerint halad, bármennyire is próbálja az ellenzék ezt a kampányában máshogy beállítani. A program keretében minden forrás meghirdetésre került, több mint 1370 milliárd forintra már megszülettek a támogatói döntések. Ennek keretében 191 ezer kérelem támogatásáról született döntés, ami a jogosult kérelmek 72 százaléka.

Egyelőre a program megvalósítási időszakának közepén járunk – tette hozzá a minisztérium –, még több mint 4 év áll a rendelkezésre a kifizetések teljesítésére, melyet a kormány – ahogy a 2007-2013-as időszakban is – „100 százalékban teljesíteni is fog”. Ha a MOSZ nem csak a politikai hangulatkeltéssel foglalkozna, hanem a szakmai vonatkozásokkal is tisztában lenne, akkor tudná, hogy mindezek mellett miért tart 500 milliárd forintnál a program kifizetése. Többek között azért, mert a források fele eleve olyan intézkedések-

hez kötött (például ÖKO támogatások, AKG támogatások), amelyek kifizetése a közösségi jogszabályokhoz igazodva éves ütemben, akár 5 éven keresztül is zajlik, egészen 2023-ig – hívta fel a figyelmet az AM.

Az intézményrendszer időközi átalakítása – a MOSZ állításaival ellentétben – nem a munkavégzést akadályozta, hanem a munkafolyamatokat gyorsította fel, amely a végrehajtás során egyértelműen tapasztalható a minisztérium szerint. Persze ezt az a szervezet sosem fogja elismerni, amely az átalakítás előtt támadta az intézményrendszert, hogy a gazdák ellen működik, majd a kormány átalakítást eredményező döntése után folyamatosan támadja a megtett intézkedéseket – mutatott rá a szaktárca. Ez a „mindegy mivel, csak támadni lehessen hozzáállás” továbbra sem a gazdák érdekeit, csupán a politikai megfontolásokat tartja szem előtt – hangsúlyozta az AM.

Nagy Tamás korábban elmondta azt is, hogy a fejlesztési támogatásokat társasági adófizetési kötelezettség terheli. Mint arra az Agrárminisztérium emlékeztetett, a fejlesztési támogatások társasági adófizetési kötelezettségének lehetséges módosításáról már akkor egyeztetett a – Nagy Tamás által állítottal eltérően a témában nem illetékes – agrártárca a hatáskörrel rendelkező minisztéri-

umokkal, amikor a MOSZ még tudomással sem bírt ezen kötelezettségről. Erről hiába kapott írásos tájékoztatást a MOSZ főtitkára, úgy látszik a szervezet számára politikai érdekek ez esetben is előrébbvalók, mint a megkezdett intézkedések elfogadása és azok közvetítése a tagjaik felé – vélekedett a minisztérium. A MOSZ elnöke arról is beszélt, hogy a pályázatok hosszadalmas elbírálása alatt több, mint 30 százalékkal nőttek a fejlesztések költségei. A tárca ennek kapcsán emlékeztetett arra: a negatív hangulat-keltés közepette természetesen azt is elefelejtí a MOSZ elnöke, hogy bár valóban jelentősen növekedtek az építőipari árak, megdrágítva ezzel a beruházásokat, erre válaszul jól működő rendszert működtet a VP Irányító Hatósága, hiszen minden projekt esetében rugalmas lehetőséget biztosít a műszaki változtatásokra. Az erre irányuló kérelmek elbírálása pedig folyamatos, az eddig beérkezettek 93 százaléka esetében már meg is történt.

A MOSZ elnökének állításai hemzsegenek a ferdítésektől, a valótlan állításoktól és minden téren elhallgatja a tényeket. Ennek megfelelően nem tekinthető másnak, mint a közelgő önkormányzati választáshoz kapcsolódó kampányfogásnak, ami a MOSZ tevékenységét tükrözve távol áll a gazdák valódi érdekképviseletétől – tette hozzá a minisztérium.

Felturbózott támogatási keret

Az agrárminiszter egyébként éppen szintén a napokban jelentette be, hogy a 2014-2020 közötti VP forrásaiból az idén év elején élelmiszeripari és borászati vállalkozások számára meghirdetett 50 milliárd forintos keretből a bejelentésig 48,6 milliárd forintról született döntés, az elbírálások azonban folytatódhatnak, mivel a keretet 70 milliárd forintra emelték. Viski József vidékfejlesztési programok végrehajtásáért felelős helyettes államtitkár ennek kapcsán arról beszélt, hogy az év elején nyílt támogatási pályázatokra nagyon nagy igény volt, bár két éve is volt lehetőség élelmiszeripari és borászati vállalkozások számára pályázatok benyújtására. Az akkori jelentős túligénylés miatt döntöttek a pályázati felhívás újranyitására, a miniszter által említett 50 milliárd forintos kerettel, majd a további érdeklődés miatt emelték 70 milliárdra a pályázható összeget.

A VP részeként tehát korábban már megjelentettek egy élelmiszeripar-fejlesztést szolgáló (ÉLIP I.) felhívást, amin keresztül 110 milliárd forint értékben sikerült támogatni a beruházásokat. Tavaly októberben újabb felhívást tettek közzé az ágazati szereplők támogatására: az 50 milliárd forintos keretösszegeből 40 milliárd forintot az élelmiszer-feldolgozó üzemeknek, míg 10 milliárd forintot a

borászati üzemek számára különítettek el. A felhívás támogatási lehetőséget biztosított a mezőgazdasági termékek feldolgozását segítő élelmiszeripari, illetve borászati fejlesztésekhez, többek között borászati termeléshez kapcsolódó új eszközök, gépek beszerzésére, illetve épületek, építmények kivitelezésére.

Idén január 2. és április 4. között lehetett támogatási kérelmeket benyújtani, a felhívást pedig túligénylés miatt fel kellett függeszteni: összesen 1003 kérelem érkezett be, 133 milliárd forintnyi igénnyel. Ezek közül első körben 352 kérelem, mintegy 48,6 milliárd forinttal

már biztosan támogatott lesz. A mezőgazdasági termékek feldolgozását segítő fejlesztések célterületére első körben 235 pályázatra 39,7 milliárd forintnyi forrást lehet lekötni. A borászati beruházásokat támogató célterületre 117 kérelem esetében 8,9 milliárd forintnyi összegigényű forrás köthető le. A szakaszos kérelembenyújtás miatt a támogatott kérelmek száma, és a megítélt támogatási összeg növekedni fog.

A minisztériumban azért számolnak úgy, hogy összesen mintegy 70 milliárd forintnyi pénzt oszthatnak szét, mert a VP-ben vannak „visszahulló” források. A 3-4 éve meglévő támogatói döntések, szerződések esetében előfordulnak esetek, amikor a kedvezményezettek mégsem valósítják meg a tervezett beruházásokat, különféle okok miatt. Az új források megnyitása azért is szükséges, hogy a VP 2014-2020 közötti, teljes rendelkezésre álló keretét el lehessen költeni, abból később semmit ne kelljen visszafizetni az Európai Bizottság számára – mondta Viski József. A helyettes államtitkár hozzátette: az élelmiszeripari vállalkozások legfeljebb 500 millió forintos támogatást vehettek igénybe, a borászati vállalkozások pedig 200 millió forintot. Ez ugyanígy volt két éve is, a konstrukció, illetve a pénzügyi feltételek hasonlóak voltak most is, mint akkor. Mivel uniós szabályok alapján 50 százalékos támogatást lehet hozzátenni, a projektekhez, a megnövelt, 70 milliárdos keret kétszerese, 140 milliárd forintnyi értékű beruházás tud majd megvalósulni – hívta fel a figyelmet Viski József.

A Vidékfejlesztési Programban megítélt, körülbelül 1370 milliárd forint támogatás csaknem fele, 620 milliárd forint beruházási célokat szolgál. Mindez azt jelenti, hogy az előttünk álló időszakban komoly technológia-fejlesztésre és teljesítménynövekedésre lehet számítani az élelmiszer-gazdaságban, amely természetesen a versenyképességet is növeli – mondta Nagy István. Hozzátette: ezt a digitalizáció erősítésével, valamint a piaci igényekhez való igazodással, a költséghatékonysággal, a fenntartható

gazdálkodás biztosításával lehet meg-
alapozni. Nagy István elmondta azt is,
hogy az élelmiszeripar termelési értéke
2010 és 2018 között – változatlan áron
– jelentősen, 25 százalékkal emelkedett,
2018-ban 3236 milliárd forint volt. A
bővülés oka, hogy jelentősen nőttek
a támogatások, és kedvezményes hitel-
programok indultak. A magyar élelmi-
szer pedig keresett, hiszen csak 2019 első
félévében 5,1 százalékkal nőtt az élelmi-
szeripar értékesítési volumene.

Új támogatások

Az agrárvilágot érintő új támogatási
konstrukciókról is hírt adott Nagy Ist-
ván. Az új konstrukciók a Vidékfejlesztési
Program keretében nyújtott vissza
nem térítendő, fejlesztéseket szolgáló
támogatások mellett az agrárvállalko-
zások beruházásainak megvalósítását
segítik. Az Agrárminisztérium elindítja
a mezőgazdasági, élelmiszeripari és er-
dészeti vállalkozások beruházási hite-
leihez kapcsolódó új kamattámogatási
programját. A támogatási program alap-
ján a szaktárca 100 milliárd forintnyi
beruházási hitelhez nyújt kamattámo-
gatást a kis- és középvállalkozásnak mi-
nősülő, és „elsődlegesen mezőgazdasági
termeléshez kapcsolódó” mezőgazdasági
termelők, valamint az erdészeti célú

beruházást és mezőgazdasági termék
feldolgozást megvalósító kis-, közepes és
nagyvállalkozások számára. A kamattá-
mogatás mértéke az ügyleti kamat 80
százaléka, de legfeljebb 2 százalékpont
évente. A Magyar Nemzeti Bank Növe-
kedési Hitelprogram FIX hitelkonstruk-
ció maximális keretszintjét alapul véve
az ügyfelek által így ténylegesen fizetett
kamat mindössze 0,5 százalék.

A kedvező feltételű hitelprogramok mel-
lett az agrárfinanszírozásban kiemelt
szerepe van a garanciavállalásnak. A
COSME viszontgarancia egy európai
uniós forrás, amelynek nagy előnye,
hogy független a KAP költségvetésé-
től, így a VP forrásainak felhasználá-
sát követően is rendelkezésre fog állni
a gazdálkodók számára. Nagy István
elmondta, hogy az Agrár-Vállalkozási
Hitelgarancia Alapítvány (AVHGA) az
Európai Beruházási Alap (EIF) COSME
viszontgarancia programját már há-
rom éve működteti, ennek keretében az
AVHGA viszontgaranciában részesül
és így tud még szélesebb körű garanci-
át vállalni a gazdálkodók hitelei mögött
a hitelintézetek irányába. Az EIF által
újabb három évre, vagyis 2022-ig meg-
hosszabbított együttműködés révén a
fejlesztésekre és más hitelcélokra össze-
sen 125 milliárd forint hitel válik hoz-
záférhetővé. A COSME-AVHGA együtt-
működés a kormány agrárpolitikáját is
segíti, hiszen ösztönzi a versenyképes

beruházások megvalósítását, valamint
nem állami támogatásnak minősülő,
olcsó finanszírozást jelent. A COSME
viszontgarancia program kiemelt célcso-
portjai éppen ezért az induló vállalkozá-
sok, a fiatal gazdák.

Herczegh András, az AVHGA ügy-
vezető igazgatója emlékeztetett arra,
hogy mostanáig közel 50 milliárd fo-
rint hitelösszeget biztosított COSME
viszontgarancia mellett az alapítvány.
Az eredményeket értékelve az EIF azon
túl, hogy újabb három évre meghosz-
szabbította a programot, a lehívható
viszontgarancia keretét háromszoro-
sára emelte. A gazdálkodók számára
ez azt jelenti: a hitelfelvételükhöz úgy
tud kezességet biztosítani az AVHGA
kedvezményes feltételekkel, hogy ezzel
együtt úgynevezett de minimis (azaz
csekély összegű) vagy más támogatáso-
kat is igénybe tudnak venni. A COSME
viszontgarancia melletti kezességgel
további, körülbelül 75 milliárd forint
hitel válik hozzáférhetővé a teljes hazai
bankszektoron keresztül fejlesztésekre,
és más hitelcélokra. Vagyis összesen 125
milliárd forint segíti a program keret-
ben az AVHGA közvetítésével a vállal-
kozásokat. A COSME kezesség az Ag-
rárminisztérium által most kidolgozott
kamattámogatott hitelprogramhoz is
kapcsolható, tovább javítva annak haté-
konyságát.

Indul a digitális agrár stratégia

A kormány digitális agrár stratégiáról szóló határozata szerint az Agrárminisztérium szeptember 30-ig intézkedési tervet készít a jogszabályban meghatározott feladatok finanszírozása és megvalósítása érdekében.

Írta: Tóth László Levente

A versenytárs országokban az agrárgazdaság hatékonyságához, jövedelmezőségéhez a digitális technológiák jelentős mértékben járulnak hozzá. Megváltoztatták a technológiai folyamatokat, a kommunikációt, az üzleti modelleket és az adatgazdálkodást, átalakították a vezetői döntéseket. A digitális agrár megoldások mára a kényelmes túl versenytényezőkké is váltak. Ezért döntött a kormány a magyar agrárium digitalizációjának előmozdításáról és összehangolásáról, Magyarország Digitális Agrár Stratégiájáról (DAS). A Digitális Jólét Program (DJP) keretében elkészült DAS célja, hogy az információk gyűjtésével, feldolgozásával, a technológiai műveletek automatizálásával és robotizálásával hozzájáruljon az agrártermelés jövedelmezőségének növeléséhez a rendelkezésre álló környe-

zeti erőforrások hatékony felhasználása mellett. A modern technológiák a termelés szintjén növelik az input anyagok és természeti erőforrások felhasználásának hatékonyságát, hozamnövekedéssel, a minőség növelésével, a melléktermékek és hulladékok csökkentésével. Az állattenyésztésben lehetőséget biztosítanak egyedi tartásra, a környezeti tényezők és a takarmányozás optimalizálására, kevesebb gyógyszer használatára. Csökkentik a termelés kockázatait és üzemi szinten javítják a technológiai és a vezetői döntések hatékonyságát. A termékpályák szintjén pedig csökkentik az értékesítési kockázatokat, s mérsékelik a környezeti terhelést is.

Az Európai Unió (EU) mezőgazdasági támogatási rendszerének, a Közös Agrárpolitikának (KAP) 2020-tól tervezett módosítási javaslataiban kiemelt szere-

pet kapott a környezet védelme, amelynek egyik megnevezett eszköze a precíziós mezőgazdasági termelés – emelte ki a DAS kapcsán Gyuricza Csaba, a Nemzeti Agrárkutatási és Innovációs Központ (NAIK) főigazgatója. Mint kifejtette, a hazai agrárgazdaságban működő vállalkozások egy része a technológia előnyeinek és a piac nyomásának hatására már megkezdte a digitalizáció által kínált lehetőségek kiaknázását. Ez a folyamat azonban elsősorban a nagyobb, tőkeerősebb és innovatív cégeknél figyelhető meg. A kisebb gazdaságok digitalizációja lassabb és segítséget igénylő folyamatnak mutatkozik – hívta fel a figyelmet a főigazgató.

A DAS a szakmai és civil szervezetek, valamint a digitális „ökoszisztéma” szereplőinek széleskörű összefogásával készült el. A kormány továbbra is várja

valamennyi érintett szereplőnek a stratégia gazdagítására vonatkozó szakmai javaslatait. A DAS 2022-ig tervezett megvalósításával hazánk nemcsak sikeres alkalmazója lehet az új technológiáknak, de a fejlesztések résztvevőjeként – újra a világ agrotechnológiai élvonalához csatlakozva – nyertese is lehet a folyamatnak. A DAS a termékpályák keretében kapcsolódik a készülő Digitális Élelmiszergazdasági Stratégiához (DÉS) és az annak végrehajtását támogató intézkedésekhez, fentiekből következően ugyanakkor a DAS a technológia fejlődésével párhuzamosan kétféleképpen vizsgálható és kiegészítendő.

A stratégia céljának teljesüléséhez szükséges, hogy a precíziós gazdálkodás minél szélesebb körben alkalmazásra kerüljön: a szántóföldi növénytermesztésben, az állattenyésztésben, a kertészetben, a szőlészetben, a halászatban és az erdészetben is. Ehhez biztosítani kell az üzemszintű adatgyűjtést, a termelési adatok alapozzák meg ugyanis a termék nyomonkövetési rendszerek működését. A DAS megvalósításának első évében kiemelt feladat a Digitális Agrárakadémia létrehozása, valamint a digitális agrár szaktanácsadás rendszerének megtervezése. A digitális agrár-technológiák bemutatásában, tesztelésében és népszerűsítésében az erre alkalmas felsőoktatási és szakképzési intézményeken túl jelentős szerepe lesz a mintagazdaságoknak. Konkrét javaslatként szerepel a mezőhegyesi Nemzeti Ménesbirtok és Tangazdaság Zrt.-nek a mezőgazdasági gépek, technológiák és megoldások fejlesztésére, kipróbálására alkalmas teszt-környezetet is magába foglaló digitális agrár mintagazdasággá történő fejlesztése. Az első év kiemelt feladatai között szerepel a Nemzeti Élelmiszerlánc Adatszolgáltatási Központ létrehozása is. Ez integrálja majd a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (NÉBIH) már meglévő adatállományait, támogatja a mezőgazdasági, élelmiszeripari termékek digitális nyomon követhetőségét és a kapcsolódó adatok gyűjtését, feldolgozását, s egy tudásbázis működtetését.

A Digitális Agrár Rezsicsökkentés keretében az agrárgazdaság digitális átalakulásának adminisztratív és más, az állam által befolyásolható költségeinek mérséklése történik. Úgy, hogy az állami szervezetek által előállított és gyűjtött adatok digitális hozzáférhetőségének a költségei jelentősen csökkennek. Az agrometeorológiai adatok ingyenessé tételével pedig éves szinten mintegy 1,4 milliárd forintot takaríthatnak meg a gazdák. Különböző földmérési és távérzékelési adatokkal, a digitális alaptérkép (Mezőgazdasági Parcella Azonosító Rendszer, MEPAR) ingyenességével, valamint a precíziós gazdálkodáshoz szükséges globális navigációs műholdrendszer (Global Navigation Satellite System, GNSS) szolgáltatással pedig a gazdák évente további 2 milliárd forintot takaríthatnak meg. Várhatóan nagyobb mértékben is fognak a távérzékelési adatokra támaszkodni, ami komoly előrelépést eredményezhet a földművelés digitális adatfelhasználása terén.

A versenyképesség, a generációváltás és a fenntartható gazdálkodás területén is olyan új kihívásoknak kell megfelelni, amelyeket csak teljesen új stratégiával és szemlélettel lehet végrehajtani az agrárágazatban – mondta Nagy István agrárminiszter a DAS kapcsán. Mint kifejtette, a magyar élelmiszergazdaságban a jelenleginél 60 százalékkal nagyobb a termelési potenciál. Az agrármodernizáció, -digitalizáció célja, hogy Magyarország a folyamatok hatékonyabb szervezésével

és a feldolgozottság növelésével jobban ki tudja használni az élelmiszertermelésben rejlő lehetőségeit.

A szaktárca elérhetővé teszi a gazdálkodók számára azokat az információkat, adatokat, elemzéseket, amelyek növelik az agrárgazdaság versenyképességét, s a tervezett fejlesztések a mezőgazdaság szereplőinek adminisztrációs terheit is csökkentik – mondta a miniszter. A gazdaságok modernizálásával, illetve a DAS intézkedései révén ingyenesen biztosított információkkal megelőzhetők a klímaváltozás hatására kialakult szélsőséges időjárás okozta károk is. Az Agrárminisztérium a DAS-t érvényesíteni fogja a KAP 2020 utáni tervezésénél, ez alapján tesz majd javaslatot az európai uniós források felhasználásának tervezésekor a stratégiában megfogalmazott programok támogatására.

A DAS nagy hangsúlyt fektet az agrárszakképzésre és felsőoktatásra, valamint a felnőttoktatásra. A mezőgazdasági képzésekben résztvevő tanulók, hallgatók, illetve a gazdálkodók digitális tudásának fejlesztése felkészíti a magyar agrárszakembereket arra, hogy sikeresen megbirkózzanak az új kihívásokkal. Az induló Okos gazda program célja a digitális agrárgazdasággal kapcsolatos ismeretek beillesztése a mezőgazdasági szakképzés tananyagába. Emellett a tanulók gyakorlati ismereteinek bővítéséhez biztosítja az oktatók képzését, a megfelelő tárgyi feltételeket, valamint szakmai partnerek bevonását.

A „Mezőgazdaság 4.0” a digitális agrárgazdaság, szűkebb értelemben a precíziós mezőgazdaság, az információs és kommunikációs technológiák (IKT), a nagytömegű adatok gyűjtésére, feldolgozására alapuló döntéstámogatás, továbbá az automatizálás és a robotizáció egyre szorosabb összefonódását, illetve a termelés, az üzemirányítás, a termékpályák üzleti modelljeinek megváltozását eredményező technológiai és vezetésirányítási reform összefoglaló neve. Becslések szerint mintegy 120 ezer magyar agrárvállalkozónak lehet szüksége napi szinten információkra, ha precíziós gazdálkodásba kezdenek, a Digitális Agrárakadémia létrehozásával várhatóan 2020 januárjától el tudják érni ezeket a gazdákat. A magyar agrárumban a digitális technológiák hatékony felhasználásához, üzemeltetéséhez 2500-3000 agrárinformatikusra lesz szükség. Különösen fontos tehát, hogy a közeljövőben agrárinformatikai képzések induljanak. Szükség van agrárinformatikai specialisták, szaktanácsadók képzésére is, akik segítenek az agrárgazdaság szereplőinek a digitális technológiák alkalmazásában.

Egészségtudatos partnertalálkozó a Vitafortnál

A hagyományokhoz híven, mondhatni szokás szerint, ismét fergetegesre sikeredett a Vitafort Első Takarmánygyártó és Forgalmazó Zrt. Országos Szakmai Partnertalálkozója az idén is a cég központjában, Dabason.

Írta: Tóth László Levente

Fotók: Fikció Fényképműhely, Tamás Roland

A Vitafort 2019. évi partnertalálkozója a táplálkozás köré szerveződött, címe a következő volt: Mit eszem? Mivel etetek? A mottó pedig arisztotelészi: „Az egészség nem egyetlen tett, hanem szokásaink összessége. Azzá válunk, amit rendszeresen (t)eszünk.” Ezeknek a kérdéseknek a megfogalmazása mai világunkban nemcsak megkerülhetetlen, hanem égetően fontos is, a rájuk adott válaszokkal együtt. Valóban nem mindegy ugyanis, hogy mennyire egészségesen étkezünk, biztonságosak-e az élelmiszerek, az erre való odafigyelés pedig egyrészt az élelmiszerek alapanyagánál, másrészt az állatok élelmezésénél kezdődik. A Vitafort pedig azon túl, hogy a GMO-mentes Magyarországért Egyesület alapítója, a takarmánybiztonság biztosításával is ügyel az élelmiszerbiztonságra.

Mivel etetek? Mit eszem?

A partnertalálkozáson persze, a szakmai konferencia előtt, szokás szerint ínyencfalatokat lehetett kóstolni, a Vitafort partnereinek tálalásában. A cég udvarán felállított kis sátorváros üzenete a következő volt: „Együtt a holnapért a magyar termékért”. A termékeket bemutató standokon aztán volt minden, mi „szem-szájnak ingere”.

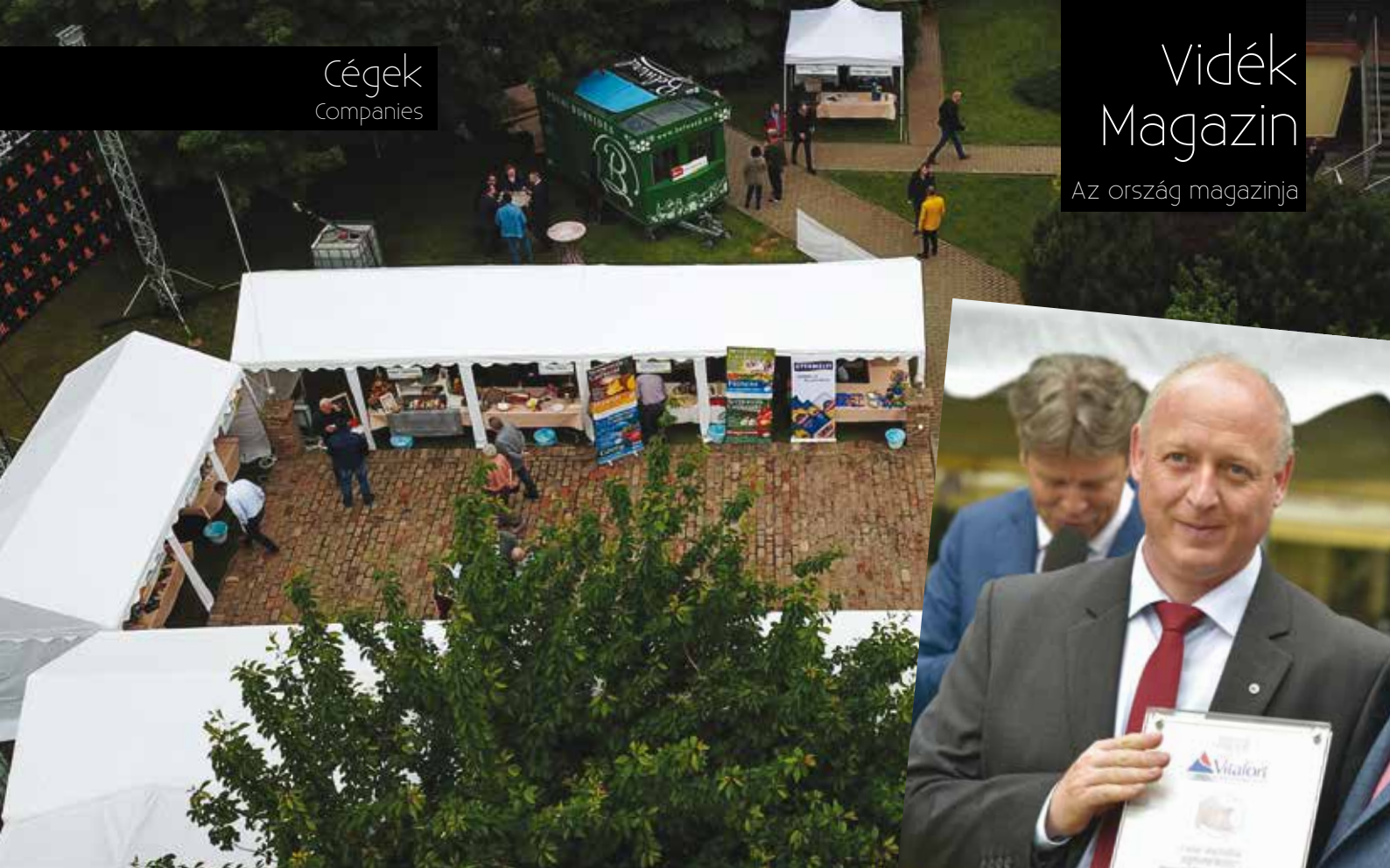
Úgy tűnt, az idén még nagyobb volt ez a kis partner-sátorváros, mint az előző években. A GMO-mentes Magyarországért Egyesület a Vitafort Agro Ázsia Zrt. mellett hirdette, hogy „Természetesen GMO-mentesen”. Utóbbi cég pedig térképen mutatta be kiterjedt tevékenysége színterét. Jelen voltak a Vitaforttal szakmai szempontból együttműködő partnercégek is, a takarmányozás területéről.

Az első szakmai sátorban a Vitafort mellett az Adexgo Kft., amely 2007-től folytat intenzív kutatásokat az egészségvédő hatással rendelkező, állati eredetű funkcionális élelmiszerek, a „speciális egészséges élelmiszerek” („Grass tej”, omega-3 és CLA zsírsavakban gazdag tojáslé és tojáspor stb.), valamint egyedi kiegészítő takarmányok és takarmány adalékanyagok kapcsán, amelyeket gyárt és forgalmaz is. Az első sátorban képviseltette magát az Encorn Trade Kft. - Hungrana Kft. is. A Hungrana Kft. Európa legjelentősebb kukoricafeldolgozó vállalatoként több mint száz éve meghatározó szereplője a magyarországi élelmiszeriparnak. Az Encorn Trade Kft. pedig a Hungrana Kft. disztribútoraként közel 40 ezer tonna takarmány alapanyag – nedves és száraz CGF, illetve kukoricacsíra-kereskedelmét bonyolítja. A cégben tavaly üzletrésztársasárral többségi tulajdont szerzett a Vitafort Zrt. cégcsoport, az akvizíció eredményeként jelentős forgalomnövekedés következett be, mely pozitívan hatott a profittermelő képességre is.

A többek között takarmány-kiegészítőkkel, élelmiszer és állategészségügyi diagnosztikával, analitikai műszerekkel foglalkozó Noack Magyarország Kft. is bemutatkozott a második szakmai sátorban. Ahol jelen volt még a NeoCons Plus Kft. és a Pro Feed Kft. is. Előbbi saját gyártású minőségi és világ-színvonalú hazai és import termékekkel, valamint szakmai tanácsadással szolgálja az állattenyésztést és a takarmánygyártást. Utóbbi pedig a speciális takarmány kiegészítők hazai piacának egyik legjelentősebb szereplője ma már, de foglalkoznak növénykondicionáló termékek forgalmazásával is.

A harmadik szakmai sátorban pedig ott volt a szarvasmarha genetikával foglalkozó Breed Invest Kft. és a „Beefie” távoli szarvasmarha súlymérési technológiával foglalkozó Agroninja Kft. is. Utóbbi cég digitális súlymérése miatt volt ott egy fa alatt Lujzi, a vitafortos tehén. Őt lehetett például mérni távolról. A Beefie ugyanis egy olyan digitális technológia, amellyel például gyors, hozzáférhető adathoz lehet jutni a szarvasmarha marmagasságáról, de a bluetooth-os hozzáférés és androidos alkalmazás mellett távolról, egy mobiltelefonnal is elvégezhető a szarvasmarha súlymérése, 95 százalékos pontossággal. A harma-

dik sátorból nem hiányozhatott a Senit Kft. Okosfarm ágazata sem, ők szintén élő bemutatót is csináltak, például a hőmérsékletmérés kapcsán mutatták be, milyen is egy hatékonyan működő telephely. Bizonyos épületekben ugyanis elengedhetetlen információ az aktuális térhőmérséklet értéke. Tartósan a normális tartomány alatti vagy feletti érték pedig közvetlenül befolyásolja a gazdálkodás eredményességét.

Húzni fog a húspiac

A világ húsfogyasztásának 14 százaléka ki fog esni a kínai sertésállomány sertéspestis miatti fertőzöttsége miatt, ezt a nagyságrendet egy év alatt nem lehet pótolni – mondta a partnertalálkozón tartott előadásában Kulik Zoltán, a Vitafort Zrt. vezérigazgatója. A cégvezető kifejtette: leggyorsabban a baromfi-szektor tudja lekövetni ezt a kihívást, az árak pedig majd attól függenek, hogy az Európai Unió miként lép nagy termelők fertőzöttsége esetén. Ez a nagyon ko-

moly változás nemcsak a húszágazatban jelentkezett, hanem a szójapiacot is nagyon átrendezte már – hívta fel a figyelmet Kulik Zoltán.

A vezérigazgató beszélt arról is, hogy 2018 nagyon fontos év volt a Vitafort számára, a stabil magyar piac mellett export tekintetében áttörést hozott. A cég a múlt évben 1 millió 450 ezer tonna tápot gyártott, premixeket, ebből 780 ezer tonna volt a belföldi eladás, ami a 3,6 millió tonnás hazai piacon 20 százalék feletti részesedést jelent. További 670 ezer tonnányi, késztermékhez való premixet gyártottak továbbá a világ különböző részeire. Emellett cégcsoporton belül 340-350 ezer tonna termékkereskedelmet végeztek, 29 ezer hízót neveltek fel, ebből 15 ezret fel is dolgoztak. Továbbá 3,5 millió liter tejet termeltek. A külföldi leányvállalatokkal együtt 34,5 milliárd forint árbevétel érték el, 1,7 milliárdos EBITDA mellett.

A Vitafortnak a legfontosabb a hazai nagyüzemi állattenyésztés, de a környező országok piacai és a szokásos ázsiai

piacok mellett jelentős szaúdi utak is vannak, nem beszélve a kenyai és kolumbiai üzleti lehetőségekről – tette hozzá a vezérigazgató. Kulik Zoltán elmondta még, hogy az elkövetkező 2-3 évben újabb zöldmezős beruházást is terveznek.

Egy új korszak hajnala

A Magyar Állattenyésztők Szövetsége ügyvezető igazgatója egy új korszak hajnaláról beszélt a tenyésztés-szervezésben. Wagenhoffer Zsombor – aki a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara Állattenyésztési és Beszállítóipari Osztályának elnöke is – velős történeti visszatekintés után csapott csak bele a lecsóba. Rámutatott arra, hogy 2018-ban jelent meg az Európai Uniónak egy rendelete, amely teljesen felforgatja azt a rendszert, amit tenyésztés-szervezés terén az egyes országok több száz éven keresztül felépítettek. Ez a rendelet azt mondja ki, hogy egy országban egy fajtát több tenyésztő szervezet is tenyészt, valamint sokkal

szabadabban lehet szaporítani, tenyészállattal külkereskedelmet folytatni. Az uniós rendelet kapcsán a tagállamoknak nemzeti szabályozást is meg kell alkotni, ez ügyben a legtöbb tagállamhoz hasonlóan – a környékünkön a cseheket és a lengyeleket kivéve – Magyarország is megcsúszott, de már nálunk is készül az új állattenyésztés törvény.

Zacher Gábor toxikológus, címzetes egyetemi docens előadásában felhívta a figyelmet arra, hogy Magyarországon évente 140 ezren haláloznak el és csak 90 ezren születnek, s ha ez a tendencia nem változik, nem biztos, hogy a hazai állatállomány nem tudja majd ellátni a csökkenő létszámú lakosságot élelmiszerrel. Persze ez a fogyás nagyjából – változatlan születési-halálozási tendenciák mellett is már azzal elkerülhető lenne 25 éves távlatban, ha mostantól mindenki leszokna a szeszesital fogyasztásról és a dohányzásról. Egy ilyen folyamat leírása Magyarországon azonban inkább egy science fiction filmnek a címe lehet-

ne – mondta a szakember. Az egészség megőrzése szempontjából ugyanakkor az étkezési szokások sem mellékesek – hívta fel a figyelmet Zacher Gábor. Nem igazán hat ennek irányában az a „jó magyar szokás”, hogy reggel sokszor nem is étkezünk, délben is alig kapunk be valamit, hazaérve viszont mindent megesszünk, ami a hűtőben van.

Az előadások után kötetlen kerekasztal-beszélgetés következett az egészséges táplálkozásról, s arról, hol tart a tudomány és az élelmiszeripar. Mit jelent a nutrigenomika és a funkcionális élelmiszerek előretörése és mit tudunk tenni a takarmányozásban. Az asztaltársaság vendégei voltak: Hernádi Noémi állattenyésztési kutatómérnök (Körös-Maros Biofarm Kft.), Fekete Zsóka okleveles élelmiszermérnök (Mangalica Farm tulajdonos-ügyvezető), Nedeczky Júlia pszichológus, hegymászó és Bartha Ákos agrármérnök, élelmiszerbiológus, táplálkozás-kutató. A beszélgetést Aszó-

di János, az Új Mezőgazdasági Magazin producere moderálta.

„Parádés malacaink”

A kerekasztallal párhuzamosan megszervezett villám-előadások a Vitafort Roadshow őszi előadókörút témaköréből, szarvasmarha, sertés és baromfi műhelyek keretében zajlottak. A szarvasmarha műhelyben Tóth Tamás, az Adexgo Kft. ügyvezető igazgatója beszélt az egészségvédő hatású tej takarmány útján történő előadásáról, Jérémie Renaud international development manager (Bleu-Blanc-Coeur, Franciaország) a BBC minősítésű élelmiszerek szerepét taglalta az egészségmegőrzésben, a GMO mentesség jelöléséről pedig Virág Ágota tartott előadást az Agrárminisztérium Biodiverzitás- és Génmegőrzési Főosztályáról.

A baromfi műhelyben Csorbai Attila, a Baromfi Terméktanács elnöke az

ágazat aktualitásait foglalta össze, Balláné dr. Erdélyi Márta, a SZIE oktatási és ifjúsági dékánhelyettese a takarmányozás és az egészséges, kíváncsú baromfitermékek összefüggéseiről beszélt, Nemes Péter, a Vet-Produkt Kft. szakmai igazgatója pedig a broilercsirke telepi szintű egészséges nyomon követését (Health Tracking System) taglalta.

A sertés műhelyben Mézes Miklós professzor, egyetemi tanár (SZIE), az MTA rendes tagja arról beszélt, hogyan lehet a serteshús zsír és koleszterin tartalmát befolyásolni takarmányozással. Zsarnóczy Gabriella főiskolai docens (Szegedi Tudományegyetem Mérnöki Kar) pedig a takarmány húsmínőségre gyakorolt hatását foglalta össze. Szegszárdy Imre, a Vitafort Zrt. értékesítési igazgatója pedig arra hívta fel a figyelmet, hogy a korábbi nagysikerű Vitafort Tehénparádé, azaz tehénfestő

pályázat után idén VitaFort MalacParádé lesz, a pályázati kiírás már meg is jelent. A VitaFort MalacParádén való részvétel nyitott a VitaFort Zrt. összes meglévő, illetve leendő Partnerre, a sertéstelepek összes dolgozóira, azok hozzátartozói, gyerekei, unokái, azok óvodái, iskolái előtt. Pályázni több pályamunkával is, egyénileg és csoportosan is lehet, egy-egy alkotói közösség 3-5 főből állhat. A 8 nyertes pályázónak a VitaFort biztosítja a festésre váró, 1 méter hosszú, arányos és aranyos malacsobrot, műtermet és szakmai felügyeletet, segítségnyújtást, valamint az alkotás elkészítéséhez szükséges valamennyi kelléket: festéket,

ecsetet, mindent, ami kell. A tervet A4-es formátumú papíron kézzel megrajzolva, vagy digitálisan megtervezve és kinyomtatva kell a pályázathoz csatolni és augusztus 30-ig eljuttatni a VitaFort címére.

Az előadások után a szokásos ebéd következett, majd kiosztották az emléklapetteket az arra érdemeseknek. A további jó hangulatot a színvonalas zene és ének is garantálta, a meglepetésekről pedig a tombola gondoskodott. Ilyen volt a VitaFort partnertalálkozója Dabason, érdekesítő, egyúttal idén is vidám és feledhetetlen, ahogyan az lenni szokott.

Stratégiai feladatokat kapott a Nemzeti Földügyi Központ

A földügyek, az osztatlan közös tulajdonú területek megszüntetése mellett erdészeti feladatokkal, öntözéssel is foglalkozik a nemrég indult Nemzeti Földügyi Központ – mondta Nagy János, az új állami szervezet elnöke.

Írta: Tóth László Levente

– Mennyire váltak be a földhasználással kapcsolatos remények? Hogyan látja utólag az NFA működését, mondjuk a gazdákat 200 ezer hektár földhöz hozzásegítő, 2015-16-ban lebonyolított Földet a gazdáknak! program kapcsán, amit földprivatizációnak is neveztek?

– A Földet a gazdáknak! programot a rossz nyelvek mondják földprivatizációnak. A rendszerváltással egy egészen másfajta gazdasági-társadalmi berendezkedésből áttevünk a piacgazdaságba. Amelyre a verseny a jellemző, és meghatározó eleme a magántulajdon, a magántulajdonnal

való gazdálkodás, a vele való általános törődés – a korábbi, zömében állami tulajdonú működéssel szemben. Ezzel az átalakulással a tulajdoni berendezkedés és a gazdálkodási lehetőség is megváltozott, új jogszabályok születtek, amelyek megengedték azt, hogy a magántulajdonon alapuló gazdálkodás kerüljön előtérbe és az állam ez alapján a gazdálkodási szféra által létrehozott adónemekből fejlessze a nemzetet és a nemzetgazdaságot. A mezőgazdasági szektorban a kárpótlás révén bizonyos mértékig a földek magántulajdonba kerültek, megteremtődött a lehetősége

a föld vásárlásának és a rajta történő gazdálkodásnak. A magyar vállalkozói réteg azonban tőkeszegény a nyugatihoz képest. Az európai uniós tagsággal megindult a tőkebeáramlás, amelyhez képest a magyar gazdálkodói réteg érezhetően mindig egy kicsit hátrányban volt. A Földet a gazdáknak! programnak ténylegesen nagy sikerei vannak, nemcsak a kommunikáció szintjén.

– Mire gondol?

– Valóban lehetőséget teremtett annak a gazdálkodónak, aki a magyar

mezőgazdaságból akar megélni, abból akar profitálni, arra akarja tenni az életét. A magyar mezőgazdaságnak nagyon nagy szüksége volt arra, hogy kapjon egy lökést, hiszen elképesztő lendülettel fejlődik, a precíziós gazdálkodáshoz például már egészen másfajta tőke és tudás kell, mint az ágazatra korábban jellemző volt. A mezőgazdaság tehát kapott egy lehetőséget, kitermelhető pénzügyi segítséggel. Az állam ezzel is megmutatta, hogy számít a gazdálkodókra és biztosítja boldogulások lehetőségét. Ennek a politikai-gazdasági vetületnek számtalan előnyét is meg lehet fogalmazni, a termelési potenciál növekedésétől kezdve a munkahelyteremtésen át az állatlétszám növekedéséig, a statisztikákban visszaköszön, hogy ezek elindultak. A tulajdonlás pedig megadta annak a biztonságnak a vízióját, amellyel a többgenerációs mezőgazdaságban látni lehet a jövőt. Ez a lehetőség, jövőképp összefügg a vidék megtartó erejével, felemelésével is. Nem beszélve arról, hogy azok a rendszerek, amelyek magukénak érezve, profitorientáltan hasznosítják a vagyont, sokkal hatékonyabban tudják azt kezelni.

– Az NFK a továbbiakban változtatlanul ellátja a Magyar Állam képviselőiben az NFA korábbi tulajdonosi joggyakorlással kapcsolatos feladatait, de újonnan alapított költségvetési szervként más feladata is lesz. Mit lehet tudni ezekről?

– A földügyekkel kapcsolatos dolgok már egyszerűbben kezelhetőbbé váltak, ezt nyilván felmérte a tárca és a kormány is és újabb feladatokat adott. Amellett, hogy továbbra is hasznosítjuk, nemcsak értékesítettük, hanem gyarapítjuk is az állami földvagyon, évente sok száz hektárral. Figyeljük a földforgalmat és nap, mint nap vásárolunk földterületeket, főként természetvédelmi oltalom alatt állókat, erdőket, de vannak egyéb vásárlások is. Az NFK indításával egyidejűleg három fontos területet kaptunk még, amelyek

kapcsán szintén komoly eredményeket szeretnénk elérni. Az egyik az öntözés-fejlesztési terület, a másik az erdészettel összefüggő egyes közigazgatási feladatok, a harmadik a birtokrendezés, ami főként az osztatlan közös tulajdonú földterületek megszüntetésére irányul. Utóbbi feladatot a 2019. június 30-án megszűnt Nemzeti Kataszteri Program Nonprofit Kft-től vettük át. Az új tevékenységi kör a ciklusban a tárca számára kijelölt feladatokat fogja egybe.

– Az öntözéssel összefüggő támogatói, szolgáltatói, tervezési, illetve koordinációs, jogi és igazgatási típusú feladatokat az NFK fogja ellátni, mint a korábbi kormány határozatok alapján létrehozni tervezett „öntözési ügynökség”. Mi várható ennek kapcsán?

– Az Agrárminisztérium szeretné a mezőgazdasági termelők öntözés iránti hajlandóságát az öntözésfejlesztés- és üzemeltetés szabályozási és támogatási környezetének megteremtésével, valamint együttműködési és hosszú távú tervezési szemlélettel kedvező irányba befolyásolni. Az öntözésfejlesztési feladat tehát a mezőgazdasági termelés biztonságát célzó vízellátási rendszer kidolgozása és elindítása, ide tartozik a vízkezelés mezőgazdasági célú felhasználása is. Ez egyébként egy hosszú évekig eltartó folyamat.

– Ahogyan az erdősítés is...

– A feladatunk, hogy az erdősítési program úgy induljon el, hogy évről évre megvalósuljanak a tervek. Erdősíteni kell az országot, sok fát kell ültetni, ennek az érdekeltségi rendszerét is ki kell dolgozni úgy, hogy ebben a magántulajdon is érdekelt legyen. Annak érdekében, hogy a fásítás ne csak állami területeken valósuljon meg, hanem azokon a területeken is, melyek a mezőgazdasági termelés szempontjából kevésbé kedvezőek, ökológiai szempontból viszont indokolt az ilyen irányú hasznosításuk. Ennek jegyében az NFK tevékenységi körébe tartozik az erdők ökológiai állapotának és gazdasági erőforrásainak felmérése,

változásának nyomon követése. Ide tartozik az erdők egészségi állapotának, az éghajlat-változás hatásainak és a veszélyeztetett szükséghelyzeti károsítók folyamatos figyelemmel kísérése, valamint az erdőgazdálkodás szabályozásához szükséges erdészeti informatikai rendszerek üzemeltetése is.

– És a régi nagy probléma, az osztatlan közös tulajdon?

– Ezt is meg kell oldani, meg kell állítani a további aprózódást is, hiszen a földbirtokok az osztatlan közös tulajdon miatt nemcsak használati, hanem finanszírozási szempontból is kezelhetetlenek. A jogszabályt, a kormányzat programját fogjuk végrehajtani és már ebben a ciklusban is nagy eredmények várhatók, hosszabb távon pedig kialakulhat a gazdálkodáshoz nélkülözhetetlen stabilitás. A jövőben az NFK, mint birtokrendezési eljárásokat koordináló szerv tevékenységébe tartozik az osztatlan közös tulajdon megszüntetésével kapcsolatos feladatok mellett más, átfogó birtokrendezési eljárásokra vonatkozó teendők országos szintű előkészítése is. Azt gondolom, az államnak feladata is, hogy birtokrendszerileg rendbetett, jól hasznosítható területeket továbbhasznosítson. Átadjon haszonbérbe vagy értékesítse azoknak, akik gazdálkodni szeretnének rajta és ezzel elősegítse, hogy a magyar mezőgazdaság európai értelemben vezető ágazattá váljon. És ne feledjük, ebből az állam profitál is.

– Megvan mindehhez a pénz, paripa, fegyver? Az NFK jövő évi költségvetése 2,2 milliárd forint, idén az NFA is ugyanekkora büdzséből gazdálkodott, pedig az NFK-nak nemcsak a tevékenységi köre, hanem a létszáma is bővül.

– Nem aggódom a költségvetés miatt, a feladatok ellátásához szükséges forrás biztosított lesz.

FORTEPAN/ADOMÁNYOZÓ

Újra lesz balatoni hal

Megújul a balatoni halgazdálkodás, több éves folyamat lezárásaként ugyanis 1300 hektárnyi tógazdaságot kapott vagyonkezelésbe a megújult Balatoni Halgazdálkodási Nonprofit Zrt.

Írta: Tóth László Levente

A múlt év végéig mintegy 250 halgazdálkodási vízterület kapott különleges rendeltetésű státuszt természetvédelmi vagy turisztikai okból. Legjelentősebb, különleges rendeltetésű vizünk a 60 ezer hektár vízfelületű Balaton, amelynek hasznosítója az állami tulajdonú, az agrártárca szakmai felügyelete és tulajdonosi joggyakorlása alatt álló Balatoni Halgazdálkodási Nonprofit (BHNP) Zrt. A társaság elsődleges feladata a haltelepítéshez szükséges jó minőségű és kellő mennyiségű, egészséges halállomány biztosítása, gondos felnevelése és kihelyezése a Balatonba. E

közfeladat hatékony ellátásához, a telepítési kötelezettségként előírt halállományok megtermeléséhez elengedhetetlen, hogy a társaság megfelelő tógazdasági területekkel rendelkezzen – tájékoztatott Nagy István agrárminiszter.

A tárcavezető emlékeztetett arra, hogy egy 2017. júliusi törvénymódosítást követően a Balatoni Halászati Zrt. az MNV Zrt-től a Földművelésügyi Minisztérium, a jelenleg Agrárminisztérium teljes körű joggyakorlása alá került. Tulajdonosi kölcsöntartozás címen a Balatoni Halászati Zrt. kamataival együtt már több, mint 1,5 milliárd forint tartozást

halmozott fel, amelyre fedezetet többek között a tulajdonában álló tógazdaságok szolgáltattak. Az évtizedek során felhalmozódott adósságot ez év tavaszán rendezték, így került összesen 1300 hektár tógazdaság a Nemzeti Földalapba (NFA), utóbb a Nemzeti Földügyi Központhoz (NFK). A birtokpolitikai tanács pedig úgy döntött, hogy ezeket a tógazdaságokat vagyongazdálkodásba adja a BHNP Zrt. részére. A társaság ezáltal megújul, feladatköre kibővül, így a halgazdálkodási tevékenységét magasabb szinten, hatékonyabban tudja folytatni – mondta Nagy István.

A BHNP Zrt. jogos igénye volt, hogy a halgazdálkodási feladatok – a Balatonba telepítendő halak gazdaságos és egészségügyi kockázatok nélküli, biztonságos termelése – érdekében a szóban forgó

tógazdaság 2015. január 1-ig a BHNP Zrt. kezelésében volt haszonkölcsön szerződés keretében. A haszonkölcsön szerződések ekkor egyes jogi értelmezések okán érvénytelenné váltak, új (haszonbérleti-, részes-, stb.) szerződést pedig eddig nem kötöttek, miközben a két tógazdaságot továbbra is a BHNP Zrt. üzemeltette. A 420 hektáros Mórchelyi tógazdaságnak 2020. december 31-ig érvényes haszonbérleti szerződése van a jelenlegi bérlővel. Ez a legtovábbi a Balatontól, de rendkívül „jól termő”, sok egynyaras süllőt adó területéről van szó. A 130 hektáros Fonyódi tógazdaság az egyik legközpontosítottabb, a Balatonhoz legközelebb, egy kilométerre fekvő, stratégiailag nagyon lényeges tőegység. Itt is 2020. december 31-ig van érvényes haszonbérleti szerződése egy ordacsehi illetőségű agrárcégnek, amely a tavak körüli földeket tulajdonolja. A Varászlói tógazdaság hitelállományát az NFA ki-

ja. Felhívta ugyanakkor a figyelmet arra, hogy ez a helyzet több szempontból is kedvezőtlen volt. A piacon megvásárolt hal többre került a saját termelésűnél, s állategészségügyi gondok is adódtak a máshol vásárolt hallal. Problémát jelentett az is, hogy korábban a „haszonkölcsön szerződés” keretében üzemeltetett tógazdaságokkal a társaság nem vehetett részt a Magyar Halgazdálkodási Operatív Program projektjeiben, ezért jelentős fejlesztési, támogatási forrástól estek el. A vagyongazdálkodási szerződéssel már elérhetővé válnak a BHNP Zrt. számára a fejlesztési források, a termőterületek növekedésével pedig a balatoni halállományokat külső beszerzés nélkül tudják pótolni.

A BHNP Zrt. árbevétele tavaly 1 milliárd 400 ezer forint volt, ebből 762 millió forint a horgászjegyek értékesítéséből származott, a többi a halértékesítésből, továbbá a segédüzemi tevékenységből.

Jelenleg több mint 528 ezer nyilvántartott horgász van Magyarországon, azaz az 1960-as évek ötvenezres létszáma mára megtízszereződött. A horgászati és horgászturisztikai szektor pedig a családtagokkal együtt 1 millió embert érint. A Balatonon 2015 decembere óta megszűnt a kereskedelmi célú halászat, ugyanakkor kiemelt szerepe van a horgászturizmus fejlesztésében: évente már 60-70 ezer horgász vált jegyet Magyarország legnagyobb állóvizére. Az Agrárminisztérium 195 millió forinttal támogatta a keszthelyi volt halásztelep átalakítását, ahol a fejlesztést követően korszerű vízparti apartmanok és a kikötő várja majd a horgászokat mind a négy évszakban.

tógazdaságok a zrt. vagyongazdálkodásába kerüljenek. Ezáltal ki lehet zárni a piacon beszerezhető hal gazdaságossági és egészségügyi kockázatait. A fenti feladatok ellátásához, a haltermeléshez a Buzsákon, Balatonlelle-Irmapusztán, Fonyódon, Varászlón és Mórchelyen lévő tógazdaságok biztosítják a hátteret – tette hozzá az agrárminiszter.

A BHNP Zrt. saját tulajdonában mindössze a 15 hektáros Balatonszárszói tó, a 20 hektáros Balatonföldvári tó és a 2017-ben vásárolt, 30 hektáros Öreglaki tógazdaság van. A 270 hektáros balatonlelle-i és a 130 hektáros buzsaíki

vásárolta a Balatoni Halászati Zrt.-től, és a BHNP Zrt. vagyongazdálkodásába adta még 2016-ban. A társaságnak 2017-ben sikerült megállapodnia a bérlővel, és 2018. január 1-től birtokon belülre kerülnie. A tógazdaság rekonstrukcióját azonnal meg is kezdték és saját forrás bevonásával már elindították a haltermelést is ott. Az elmúlt időszakban azonban az állam által előírt telepítési kötelezettségeiknek csak úgy tudtak megfelelni, hogy a telepítéshez szükséges halállomány jelentősebb részét a piacon közbeszerzés keretében megvásárolták – tette hozzá Szári Zsolt, a BHNP Zrt. vezérigazgató-

Idén néhány százmillió forintos árbevétel-növekedést várnak. Horgászjegy értékesítéséből 800-810 millió forintra emelkedhet a bevétel – mondta el lapunk érdeklődésére a cégvezető, hozzátéve, hogy jegyárat évek óta nem emelnek. Tervezik gyermek horgásztáborok indítását is a Balatonnál – mondta lapunknak Szári Zsolt. A társaság a halfeldolgozás kapcsán a Balatonbogláron működő Halker Kft.-vel van kapcsolatban, valamint több ismert balatoni, illetve fővárosi vendéglátóhelyre is beszállít balatoni halat a BHNP Zrt.

Bemutatkozott a Corteva Agriscience

Erősíti tevékenységét Magyarországon is a vetőmagok és a növényvédőszeres piacán az amerikai Corteva Agriscience cég, amely már dolgozik a gazdálkodási technológia következő generációján.

Írta: Tóth László Levente

A korábban a DowDuPont Mezőgazdasági Divíziójaként működő Corteva Agriscience 2019. június 3-án független részvénytársasággá alakult, részvényeit a New York-i tőzsdén jegyzik – derült ki a társaság sajtótájékoztatóján Budapesten. A vállalat – amelynek központja az Egyesült Államok-beli Delaware államban, Wilmingtonban van – az egyik piacvezető cég a nemzetközi agrárvilágban. Mezőgazdasági input kínálatát tekintve a DuPont Pioneer vetőmag és a DuPont növényvédő szer, valamint a Dow AgroSciences növényvédő szer portfóliójával rendelkezik.

A Corteva globális árbevétele tavaly 14,3 milliárd dollár volt – ennek nagyobb részét a vetőmagüzlet adta, a növényvédelem aránya valamivel kisebb volt –, 2,7 milliárd dolláros profit mellett. A Corteva Agriscience a világ több mint 130 országában van jelen, összesen 22 ezer munkatárssal – mondta Jean-Philippe Riffat, a Corteva Agriscience Közép- Európáért felelős régió igazga-

tója. Mint kifejtette, céljuk, hogy világ-szerte, a klímaváltozás kihívásainak megfelelően partnerei legyenek a gazdálkodóknak, hozzájárulva jövedelmezőségük növeléséhez. Tevékenységüket jelentősen bővülő termék- és szolgáltatáskínálat jellemzi a vetőmag nemesítés, a biotechnológiai fejlesztések, a növényvédelem, a vetőmag csávázási technológiák és a digitális mezőgazdaság területén. E mellett világszínvonalú kutatás-fejlesztési kapacitásokkal rendelkeznek az innovatív mezőgazdasági megoldások és ígéretes új technológiák vonatkozásában.

A Corteva a gazdálkodási technológia következő generációján dolgozik, azokon a megoldásokon, amelyek igazodnak a világ növekvő és változó igényeihez, szem előtt tartva a fenntarthatóságot és a környezettudatosságot, a globális élelmiszer-, takarmány-, energia- és nyersanyagigény hosszú távú biztosítása érdekében – tette hozzá Borsos László, a Corteva Agriscience magyarországi

ügyvezetője. Ezt képviselik Magyarországon is, ahol széles és kiegyensúlyozott termékpalettával szintén elérhetővé teszik a társaság vetőmagjait, modern növényvédelmi eljárásaival együtt, keresve az együttműködési lehetőséget az élelmiszerlánc valamennyi érdekeltjével. A Kleffmann piackutatási adatai szerint a magyarországi vetőmagpiacon a kukoricánál 30-32, a napraforgónál 26-28, a repcénél 16-17 százalékos részesedésük van, míg a növényvédőszer hazai piacán 10-12 százalékos – mondta érdeklődésünkre az ügyvezető.

A Corteva Agriscience négy magyarországi vállalata, 185 teljes munkaidős alkalmazottat – közülük 26 főt a kutatás-fejlesztés területén – foglalkoztat, az évi 450-500 szerződéses, szezonális dolgozó mellett. A Cortevához tartozik a világ egyik legjelentősebb vetőmagüzeme, a szarvasi, ahol a Magyarországon több, mint 15 ezer hektáron megtermelt hibridkukorica-vetőmagot dolgozzák fel, az üzem éves kibocsátása 1,5 millió zsák. A termelés 70 százalékát a hagyományos piacokra, Oroszországra, Ukrajnába, Bulgáriába Ausztriába, Lengyelországba és Szlovákiába exportálják. A magyarországi kutatás-fejlesztési kapacitása is jelentős, a szegedi kutatóállomáson a kukorica és napraforgó hibridek nemesítése mellett növényvédelmi kutatások is folynak. Kutatóik a gyomirtó szerekre fókuszálnak, de dolgoznak rovar- és gombaölő megoldásokon is. A növénytermesztés- és védelem minden területére kiterjedő szaktanácsadói hálózatuk pedig az egyik legnagyobb létszámú az országban.

A vetőmagkivitelben Magyarország a világ ötödik legnagyobb exportőre, a szaporítóanyag termőterületét tekintve az európai ranglista 7. helyét foglalja el. A vetőmag-termesztési ágazat 2017-ben közel 700 millió euróval járult hozzá Magyarország nemzeti jövedelméhez, a vetőmagok 70 százaléka exportra kerül. A magyarországi hibrid kukorica vetőmagelőállítás 60 százalékát a Pioneer hibridek teszik ki, ez 150-160 gazdaságnak jelent biztos bevételt.

Lapzártánkkor kaptuk a hírt, hogy a Corteva Agriscience új növényvédelmi csomagolóüzemet avatott a franciaországi Cernay-ban, egy természetes eredetű termékekkel kapcsolatos, többmillió eurós beruházás részeként. A 20 millió eurós projekt során a franciaországi Cernay-ban lévő üzemben az Európai Unió által engedélyezett Inatreq hatóanyagra alapuló termékeket fognak előállítani. Ezek a kalászos gabonák védelmére szolgáló gombaölő szerek új osztályát képviselik, mégpe-

amely a Corteva Agriscience négy franciaországi gyártóüzemének egyike –, 2019 októberében kezdődik a termelés, a következő négy év során várhatóan ötven új munkahelyet hozva létre. A szomszédos Uffholtz településen lévő telephelyén a Corteva Agriscience már 380 alkalmazottat és időszakos munkavállalót foglalkoztat.

A Cernay-ban létrejövő beruházás részeként, az új üzem felépítésén kívül átalakítják a készítménygyártó üzemet is. A projekt megteremti egy tervezett

A Corteva Magyarország cégek árbevétele 2018-ban (ezer forint)

Cég	Árbevétel
DuPont Magyarország Kft.	9 006 548
Pioneer Hi-bred Magyarország Kft.	25 455 790
Pioneer Hi-bred Zrt.	23 911 765
Dow AgroSciences Hungary Kft.	8 531 956

Forrás: Opten Kft.

dig a pikolinamidokét, és természetes eredetű termékekből erjesztéssel kinyert hatóanyagot tartalmaznak.

Köszönhetően az Inatreq természetes eredetének, pontosan ez az, amit az európai társadalmak várnak az innovatív mezőgazdaságtól – mondta Susan Lewis, a Corteva Agriscience vállalati működésért felelős alelnöke. Mint hozzátette, az új üzem is mutatja a Corteva erőfeszítéseit a fenntartható élelmiszergazdaság irányába. Az új 4000 négyzetméteres létesítményben –

nagyobb volumenű franciaországi beruházás alapját. A Corteva Agriscience ugyanis törekszik a természetes eredetű termékek iránti társadalmi igények teljesítésére azzal, hogy innovatív megoldásokat kínál a gazdáknak. Ehhez kiterjedt portfólióval rendelkezik a növényvédelem, a vetőmagok és a digitális mezőgazdaság területén, amelyek segítik a mezőgazdasági termelőket, a biztonságos növénytermesztést, és támogatják a minőségi élelmiszerek megtermelését a növekvő népesség számára.

Debrecenben fejlesztett a Krones AG

Az italtöltő és csomagolótechnikai berendezéseket gyártó, németországi székhelyű Krones AG 15 milliárd forintos beruházással építette fel új termelőüzemét Debrecenben. A kormány 5,5 milliárd forint vissza nem térítendő támogatással járult hozzá a fejlesztéshez.

Írta: Tóth László Levente

A világ vezető technológiai gyártó cége, a németországi székhelyű Krones Csoport tavaly indította azt a nagyszabású zöldmezős beruházását Magyarországon, amit Szijjártó Péter külgazdasági és külügyminiszter jelenlétében adták át Debrecenben. A Krones AG első, Németországon kívüli európai gyárában a fejlesztéssel egy 40 ezer négyzetméteres gyártócsarnok és egy 3900 négyzetméteres irodaház valósult meg, több száz új munkahelyet teremtve.

Cégcsoportjuk 16 500 dolgozót foglalkoztat, éves árbevételük mintegy négy-milliárd euró – hangsúlyozta az átadón Ralf Goldbrunner, a Krones AG igazgatótanácsának képviselője. Beszédében köszönetet mondott a projektben részt vevő összes érintettnek, Debrecen városának, hogy lehetővé tették a Krones egyik legmodernebb üzemének ter

szerinti megépítését. A debreceni helyszín mellett a kiváló infrastruktúra és a logisztika, valamint a magasan képzett szakemberek miatt döntöttek – tette hozzá.

A repülőtér melletti déli ipari övezetben lévő üzemben italtöltő és csomagolótechnikai berendezéseket gyártanak. Az első gyártósoron már januárban megkezdték a próbatermelést, ezekben a napokban négy nagy szerelősort és lézeres vágógépeket szerelnek be. A tervek szerint naponta egymillió euró volumenben termelnek majd a debreceni üzemben – mondta Pascal Männche, a Krones Hungary Kft. ügyvezetője. A cégvezető felhívta a figyelmet arra, hogy a Krones a régió szignifikáns gazdasági társaságaként a megbízható munkaadói és üzleti kapcsolatain túl a térség szereplőinek is kiszámítható partnere kíván lenni a jövőben.

A Krones világszerte jól ismert a folyamat-, töltés- és csomagolóstechnológia területén. Ital és folyékony élelmiszeripari termékeket előállító üzemek számára tervez, fejleszt és állít elő a teljes termelési értékláncot lefedő gépeket és teljes gépsorokat. A cégcsoport az egyedi gyártógépektől az információs technológiai megoldásokon és gyártervezésen át, a logisztikai rendszerekig minden igényt teljesítő üzleti, technológiai megoldásokat kínál. A Krones AG éves szinten 14,8 ezer tonna rozsdamentes acélt dolgoz fel, a neutraublingi raktárban több mint 170 ezer különálló alkatrész áll a szakemberek rendelkezésére a gyártásokhoz. A cég termékportfóliójához hozzájárul a 90 leányvállalat és értékesítő központ is. Összesen 190 ország vevői használják a Krones termékeit.

A magyar gazdaság izgalmas időszakot élt meg, amikor is végbe ment egy dimenzióváltás, a magyar gazdaság egy termelés orientált gazdaságból egy technológia orientált gazdasággá vált – mondta Sziijártó Péter. Hozzátette: a kormány 5,5 milliárd forint vissza nem térítendő támogatással járult hozzá a debreceni beruházáshoz. A miniszter

emlékeztetett arra, hogy 2018-ban 54 milliárd euró volt a kereskedelmi forgalom Magyarország és Németország között, 2019 első félévében pedig már 29 milliárd euró. Hatezer német vállalat háromszázezer munkavállalónak biztosít stabil munkahelyet Magyarországon, s az elmúlt öt évben 101 német beruházó 2000 milliárd forint értékű beruházást hozott ide. Sziijártó Péter emlékeztetett arra, hogy az első fél évben 43 nagyberuházásról állapodtak meg, 731 milliárd forint értékben. Ebből három beruházás Debrecenben valósul meg, ezzel a hajdú-bihari megyeszékhely ismét az első helyen áll a beruházási rangsorban, ezúttal holtversenyben Zalaegerszeggel és Komárommal.

A napjainkban közel 4450 szabadalommal rendelkező Krones AG-t 1951-ben alapította a németországi Neutraublingban az akkor még csak 27 éves Hermann Kronseder gépészmérnök. Az első félautomata címkézőt egy 100 négyzetméteres gyártóüzemben építette egy képzett szerelő és villanyszerelő társaságában, melyhez minden eszközük egy eszterga- és fúrógép, valamint egy csiszolófőmű volt. Manapság egy Krones gép óránként 6-81 ezer

palackot képes felcímkézni. A fiatal és ambiciózus fiatalember a korát meghaladó látásmóddal rendelkezett, minden területen innovatív megoldásokra törekedett, ennek a szemléletnek részeként a vállalat a megalapításakor már saját logóval/arculattal rendelkezett.

A Krones AG már az első évben körülbelül 3680 eurót keresett, ami napjainkban körülbelül 3,2 milliárd eurónak felel meg, és ekkor még csak 5 alkalmazottal működött a gyár, a létszám 1960-ra 350 főre gyarapodott. Hermann első szabadalmát 1959-ben kapta meg, 1993-ban pedig a München-Weihenstephan Műszaki Egyetem tiszteletbeli doktorátusát avatta, az elismerést, mint feltaláló, kivitelező és üzletember vívta ki. Első leányvállalatát az Egyesült Államokban hozta létre 1966-ban, ezt követően minden fontos ipari és vevő országban megalapította leányvállalatát. A Krones teljes területe Neutraublingban körülbelül 400 ezer négyzetméter nagyságúra nőtt a majd hét évtized alatt. A legkönnyebb, 6,6 grammos PET-palack is az innovatív vállalat találmánya volt, mely 2008-ban a BrauBeviale vásáron elnyerte a Német Csomagolási Díjat.

Érték és Minőség díjat kapott a Gallicoop

Érték és Minőség Nagydíjat kapott a Parlamentben a Gallicoop Klasszik pulykamell terméke. Az ünnepségen a kiváló magyar termékeket és szolgáltatásokat díjazták.

Írta: Székely Sarolta

A Gallicoop az ország legnagyobb zárt rendszerű pulykahús-termelő integrációjával rendelkező vállalata, saját maga végzi a pulykahús termeléshez szükséges valamennyi aktivitást. A szarvasi székhelyű vállalat az elmúlt évtizedekben bebizonyította, hogy a minőségi magyar pulykahús piacképes nemcsak idehaza, de szerte a világon.

Az idén 30 éves vállalatunk számára hatalmas elismerésnek számít ez a díj – hangsúlyozta az Érték és Minőség elismerés kapcsán Garai András, a Gallicoop marketing vezetője. Reméli – tette hozzá –, hogy ezzel az elismeréssel is bizonyíthatják termékeik kiemelkedően jó minőségét, növelve vállalatuk ismertségét és presztízsét a fogyasztók és az üzleti szféra képviselői számára egyaránt.

A díjazott Klasszik pulykamell termékük egy sonkakülönlegesség, amelynek a fehérjetartalma egyedülállóan magas a hazai palettán. A Klasszik pulykamell szintisza, sovány pulykamellhús töké-

letesen megfelel a kényelmi termékektől elvárt előnyöknek, hiszen további feldolgozás nélkül tálalható akár főzelékfeltétként, de friss salátához is kiváló alapanyag.

Az elmúlt 30 év alatt a Gallicoop elérte, hogy mára a vállalat és márkánév egyet jelent a megbízható, egészséges és magas minőségű termékekkel. A cég az allergénmentes élelmiszerek fejlesztésére szeretne nagyobb hangsúlyt fektetni a jövőben, mert úgy gondolják, hogy az innovatív gondolkodás hosszú távon megtérülő befektetés a Gallicoop számára.

A Gallicoop a hazai piac legnagyobb zárt rendszerű pulykahús-termelő integrációjával rendelkező 30 éves múlttal visszatekintő vállalata. A Gallicoop évente nyolcezer tonna húskészítményt gyárt, évente 39 ezer tonna élő pulykát dolgoznak fel. A teljes integrációban mintegy 2000 munkavállalónak biztosítanak megélhetést.

Alacsony élelmiszerárakkal búcsúzott a nyár

Mérséklődtek a globális élelmiszerárak augusztusban az alapvető gabonafélék és a cukor árának zuhanása miatt – adta hírül az ENSZ Élelmezésügyi és Mezőgazdasági Szervezete (FAO).

Írta: Nagy Katalin

A FAO élelmiszerár-index, ami a nemzetközi kereskedelembe forgó legfontosabb termények havi árváltozását követi nyomon, 1,1 százalékkal csökkent július óta, amivel pontosan 1,1 százalékkal van magasabban a tavaly augusztusi értékénél.

A gabonafélék 6,4 százalékos árcsökkenése hozta a legjelentősebb változást az elmúlt hónapban. A kukorica jegyzési szintje a vártnál sokkal alacsonyabb lett a meglepetésszerűen jó terméseredmény után az Egyesült Államokban, a világ legnagyobb kukorica-előállító és exportőr országában. A bőséges kínálat nyomás alatt tartotta a búza árát is, miközben a rizs inkább drágult szezonális faktorok és a thai-földi időjárás a vetésre gyakorolt hatása körüli aggodalmak okán.

A cukor 4 százalékkal lett olcsóbb a nemzetközi piacokon a brazil valuta gyengülése és India és Mexikó bőséges exportkészletei miatt. Ezzel szemben a növényi olajok árindexe majd 6 százalékkal 11 havi csúcsára emelkedett, a

pálmaolaj iránti nemzetközi kereslet élénkülése és a kedvezőtlen indonéziai időjárás okán. A szójaolaj szintén drágult.

A húsfélék átlagára 0,5 százaléket erősödött, ami azt jelenti, hogy januárhoz képest 12,3 százalékkal kell többet fizetni értük. Különösen a sertéshús ára növekedett az afrikai sertéspestis generálta kínai keresletugrás miatt. Az elmúlt két hónap trendjét megfordítva a tejtermékek ára a sajt és a sovány, illetve teljes tejpor drágulásával emelkedni kezdett, mértéke 0,5 százalék.

A FAO gabonakészletek és -igények gyorsjelentése is megjelent, ami a teljes globális gabona kibocsátást 22 millió tonnával többre, összesen 2708 millió tonnára becsüli.

A változás főként az amerikai kukoricatermelés javulását tükrözi. Bár a FAO kisebb búzatermést vár 2019-ben az európai uniós és orosz termelékenységi adatok rosszabbodása miatt, ennek ellenére a várható búzamennyiség 5 százalékkal meghaladja a tavalyit. A

rizstermelés az Egyesült Államoknak és Kínának köszönhetően szintén nagyobb lesz a korábban becsültnél, az 517 millió tonna várható mennyiség megegyezik a tavalyi rekordszinttel.

A gabonafélék iránti kereslet soha nem látott mértéket ölt, miután a rizsfogyasztás a csúcson lesz: az összesen 519 millió tonnás felhasználás fejenkénti fél kiló pluszt jelent a tavalyihoz képest. Az előzetes becslésekhez viszonyítva több fogy majd búzából, kukoricából és árpából is.

A pozitív termelési kilátások révén a gabonakészletek 847 millió tonnára dagadnak 2020-ra, ami azonban 16 millió tonnával elmarad a szezon eleji értéktől. Az Egyesült Államok jelentős kukorica-készleteket halmozhat fel, míg Kína búzarakktárai 7,9 százalékos várható bővülésükkel rekordot dönthetnek.

A gabonafélék a nemzetközi kereskedelemben kerülő mennyiségét továbbra is 415 millió tonnára becsülik, ám eltérő összetétellel a búza és rizs javára a kukoricával szemben.

Egy virágzó agrárország: Szenegál

Szenegál igazi agrárország, ahol gyümölcs- és zöldségfélék sokaságát termelik, s csak néhány fajtát ipari feldolgozásra, az agribusiness így számos lehetőséget kínál a befektetésre, különösen a konzerválás és a termelési eszközök fejlesztése területén.

Írta: Létavértesi Boglárka

A mezőgazdaság, az állattartás és maga az agribusiness a szenegáli gazdaság legdinamikusabban fejlődő szektorai közé tartoznak – hívja fel a figyelmet Szilasi Ildikó Afrika-szakértő, az utazzafrikaba.hu ügyvezetője. Mint kifejti, ezek a szektorok jelentős befektetési lehetőségeket kínálnak, melyekre a kormány is évek óta nagy hangsúlyt fektet. A 2004-es mezőgazdaságról, erdőgazdálkodásról és állattenyésztésről szóló kerettörvény új lendületet adott a primer szektor fejlődésének.

A számos speciális program végrehajtása (rizs, kukorica, szezám, stb.), illetve a mezőgazdasági inputok és eszközök beszerzését elősegítő támogatások magas terméshozamot eredményeztek az elmúlt években. A gabonatermesztés, valamint a zöldség- és gyümölcsstermesztés egyre nagyobb részét teszi ki a

nemzeti kereslet és az export növekedésének.

Szenegál előnyei közé tartozik a szakértő szerint a kedvező óceáni klíma a déli és a központi tengerparti területeken, valamint számos, különböző típusú gabona és zöldség-gyümölcs termesztésére alkalmas termőföld. Emellett a fontos, de még kiaknázatlan hidraulikus potenciál, a megbízható termelési tapasztalat, a megújuló érdeklődés a szenegáli termékek iránt és a fő exportpiacok közelsége.

Befektetési lehetőségek találhatók az egész ország területén és a befektetések kormányzati, illetve befektetési partnerek általi támogatásban részesülnek.

Vannak lehetőségek például a rizstermesztésben, a rizstermesztésre alkalmas terület a Szenegál folyó völgye, különösen az alacsonyabban és közepes

magasságban fekvő völgyek (Dagana, Podor stb.). A rizsből a hazai kereset erősen növekszik, az egy főre jutó éves fogyasztás több mint 70 kilogramm. Emellett évente összesen 400 ezer tonna az import.

Dinamikus, exportalapú a szenegáli zöldség-gyümölcs termesztési szektor. Itt főként papaya, csemegekukorica, banán, paprika, paradicsom, citrom, okra termelése értendő, a biotermékek között a mango és a kiváló exportáru banán (utóbbi az ország déli területein) a zöldbab, valamint a koktélpáradicsom. Gyógynövények, spárga, borsó. Az exportálható termékek között vannak még a feldolgozott élelmiszerek, így a gyümölcsök és zöldségek ivóléként, aszálványként, liszt formájában.

Az állattenyésztés sem elhanyagolható ebben a nyugat-afrikai országban. Elő-

nyei közé sorolhatók az agro-ökológiai területek széles köre és az ezekhez kapcsolódó mezőgazdasági spekulációk lehetősége, továbbá lehetőségek az állati termékek exportja területén, például méz, viasz, bőr esetében. Ugyancsak előny a jó közegészségügyi viszonyok, illetve, hogy a betegségek, mint például a marhavész, vagy a szarvasmarhafélék fertőző mellhártya- és tüdőgyulladás kis számban fordul elő. Sokszínű felsőoktatási struktúra működik itt, beleértve az állatorvosi kutatást, állatgazdálkodást és a szakértők képzését.

Szarvasmarhák és kis kérődzők sokasága jellemző az ország állattartására. Szenegál szarvasmarha-állományának megoszlása sem elhanyagolható. A keleti és déli régiókban (Tambacounda, Kolda és Ziguinchor) van a legtöbb szarvasmarha, az állomány 45 százaléka. Az északi és közép-északi régiókra (Saint - Louis, Matam és Louga), valamint Groundnut Basin régióra (Thies, Diourbel, Fatick és Kaolack) 27-27 százalék jellemző, míg a Niayes Zónában (coastal North - East of Dakar) kevesebb mint 1 százaléknyi szarvasmarha található. Az országban tenyésztett kis kérődző állatok állományának 33 százalékát az északi és közép-

északi régiókban tartják, a Groundnut Basin régióban, valamint a keleti és déli régiókban 32- 32 százalékát, míg a Niayes Zónában 2 százaléknit.

A szenegáli kormányzati támogatások közül kiemelendő a GOANA program. Annak érdekében, hogy megvalósuljon az ország élelmiszer-önellátása és fejlődjön a mezőgazdasági és az állattenyésztési szektor, az állam elindította a Kezdeményezés a Jólétért programot, ez a GOANA. Ez az egyedülálló, a kormányzat és a magánszektor között létrejött partnerség a strukturális szabályozásról, a termelők támogatásáról és a kedvező adózási környezet megteremtéséről szól. Befektetési kézikönyveket adnak ki minden szektorról és a jelenlegi technikai előírásokról, befektetési lehetőségekről, kísérleti projektekről és hasznos referenciákról.

A REVA projekt, azaz a Visszatérés a Mezőgazdasághoz projekt 2006-ban indult, célja, hogy tartósan megállítsák a belső migrációt. Mégpedig azért, hogy a népesség minden csoportjának igyekeznek biztosítani, hogy a szó szoros értelmében megéljenek a munkájuk gyümölcséből. A REVA terv középpontjában az integrált logisztikai

paltformok kialakítása és a magánösztönzők fejlesztése áll a széles értelemben vett agroipari szektorban: a mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat, aquakultúra, kézműipar területén.

A Program a Mezőgazdasági Piacok Fejlesztéséért Szenegálban (PDMAS) 2007-ben kezdődött bilaterális és multilaterális partnerek támogatásával. A program fő célja a magas hozzáadott értékkel rendelkező ellátási láncok megerősítése és fejlesztése, melyek jelentős kereskedelmi potenciállal rendelkeznek a mezőgazdasági és állattenyésztési szektorban. Ennek része egy szállítmányozási központ, amely jelentősen hozzá fog majd járulni

a minőségi friss termékek exportjának növekedéséhez, mely a szenegáli exportálók fontos bevételi forrása. A Feltiplex egy olyan kondicionálási központ, amely segíteni fogja az exportálókat a termékeik minőségének megőrzésében és jelentősen javítja az export infrastruktúrát.

A halászat és az aquakultúra nagyon fontos szektorok a szenegáli fejlesztési politikák szempontjából, hiszen nagymértékben hozzájárulnak az export bevételekhez, a helyi fogyasztáshoz és

munkaigényes szektornak minősülnek. A halászat mennyiségét és dinamikusságát tekintve közvetlenül hozzájárul a gazdasági növekedéshez, a hozzá kapcsolódó feldolgozóiparhoz, a kereskedelemhez és exporthoz. Az aquakultúra egy stratégiai szektor és a Felgyorsított Növekedési Stratégia egyik fő pillére, melynek stratégia célja a fenntartható növekedés előmozdítása annak érdekében, hogy Szenegál feltörekvő országgá válhasson. Sokrétű támogatási rendszert vezettek be, hogy ösztönözzék a befektetéseket az aquakultúra területén. Minden évben 30 ezer tonna garnélát tenyésztnek Casamance és St. Louis régiókban. Az aquakultúra szektora gyorsabban növekszik, mint az állattenyésztési vagy a mezőgazdasági szektor. A tenger gyümölcsei magas Omega 3 tartalmuknak és a szív- és érrendszerre gyakorolt jótékony hatásuknak köszönhetően erős export nö-

vekedési kilátásokat kínálnak, hiszen a világ népessége, illetve Afrika népessége is folyamatosan növekszik. Szenegál magas potenciállal rendelkezik az aquakultúra területén, hiszen 718 kilométernyi óceánpartja van, illetve számos folyója: Szenegál folyó (1700 kilométer), Gambia folyó (750 kilométer), Casamance folyó (300 kilométer), aztán ott van a Sine-Saloum Delta torkolatvidéke, a Guier tó (280 négyzetkilométer) és egyéb gátak is.

A befektetési lehetőségek számosak a szenegáli aquakultúra területén: élelmiszer-feldolgozás, akváriumok, elosztás, szállítás, berendezések fejlesztése terén lehet szerencsét próbálni. Ezt ösztönzik is, számos támogatást vezettek be a szektorba való további befektetések vonzása érdekében. A Nemzeti Aquakultúra Ügynökség, a FAO támogatásával számos programot indított el például, ilyen a Stratégiai Operatív Terv

az Aquakultúra Fenntartható Fejlődéséért Szenegálban (PSO), mely tartalmazza az ötéves termelési célokat, hogy kompenzálják az előző évek alacsony halászati hozamát.

Befektetési modell is van kis- és középvállalkozások számára a már az aquakultúra területén tevékenykedő kkv-k teljesítményén alapulva, annak érdekében, hogy potenciális befektetőket vonzzanak a szektorba. Az aquakultúrát szabályozó törvény előírásokat tartalmaz például a földszerzés elősegítésére, vagy a meghosszabbítható forgalmiadó-mentességre az első három évben. Nemzetközi együttműködési támogatás keretében számos partner támogatja a szenegáli aquakultúra fejlesztését célzó projekteket: technikai, pénzügyi segítséget nyújtanak aquakulturális projektekhez, Dél-Korea például a KOICA szervezeten keresztül támogatja a tengeri fajok kutatását.

ISUZU

D-MAX

Dupla kabin, klíma, 2.5 dízel,
163LE, 400Nm

AKÁR 3,5 TONNA
PIACVEZETŐ
VONTATÁSI
KAPACITÁSSAL

Zakar

Az elsőségre törekszünk

ISUZU ZAKAR

06 20 477 4973

WWW.ISUZUZAKAR.HU

2700 CEGLÉD, 4. SZ. FŐÚT 69. KM.

agribusiness.hu

